

NO ZA İK

ERBAKIR FEN LİSESİ • 20 AĞUSTOS 2022 • SAYI 8

#mozaik:8

İÇİNDEKİLER

EDİTÖRLERİMİZ

Dilasus Pala
Şerife Ezel Karaismail
Yaren Söylemez
Halil Kanyurt
Simin Serbest
Dilara Kaptan

SOSYAL

Uğur Kabukçu Röportaj	Melahat Tuğral • 4
Sinemada Kompozisyon	Mert Kaplan • 7
Solipsizm Nedir?	İlyas Arda Turpan • 9
Mozaik'ten Ülkeler: Pakistan	Eren Berk Karabulut • 10
Countries from Mosaic: Pakistan	Eren Berk Karabulut • 15
Yeni Eski	Yiğit Duhan Aydın&Altay Temel • 20
Mozaik'ten Astroloji: Hestia	Bengisu Berra Akay • 24
Kurgu Sanatı(Taylor's Version)	Melahat Tuğral & Dilasus Pala • 26
5 Dakika Varsayımı Nedir?	İlyas Arda Turpan • 31
Kargo Gemilerinde Nükleer Güç	Eren Berk Karabulut • 32
Kullanımının Tarihçesi	
History of Nuclear Power Usage on Cargo Ships	Eren Berk Karabulut • 35

SANATSAL/EDEBÎ

Düğüm	Elif Ceren • 39
Gökkuşağı Üzerine	Melahat Tuğral • 40
4 Küçük Ressam Vol:7	Nilsu Bahşi • 42
Yarın ve Ben	Elif Ceren • 46

Mozaik ekibi iyi okumalar diler.

d.

#mozaik:8

S O S Y A L

Uğur Kabukçu ile Röportaj

İlk olarak kendinizden biraz bahseder misiniz?

Tabii, ismim Uğur Kabukçu. İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü bilgisayar mühendisliği mezunuyum. 2014 yılında mezun oldum. Sonrasında İzmir’de bir SAP firmasında işe girdim. Devamında Bursa’da, İstanbul’da ve son olarak 5 yıldır da Erbakırda yazılım bilgi işleme yöneticisi olarak görev almaktayım. Yaklaşık bir 9 yıllık tecrübem var yazılım alanında, farklı farklı dillerde çalıştım, kodlar yazdım. Başlıca SAP, ABAP, java, androidde uygulama geliştirme, mobil uygulama geliştirme gibi alanlarda 9 yıllık tecrübem var.

Yazılımcı olmak istediğinize ne zaman karar verdiniz?

Zaten bilgisayara karşı bir ilgim vardı lise zamanlarında. Lisede genelde oyun oynamayı sevenler bilgisayar mühendisliği seçerler, o zaman da benim oyunlara ilgim vardı. Böyle bir giriş yaptım. Sonra üniversitedeyken tabii yazılımın ayrıntılarını gördükçe, kodlamaları gördükçe daha fazla ilgimi çekti.

Peki yazılımcı olmaya karar verdikten sonra kariyer planınızı nasıl yaptınız?

Şimdi üniversitede yazılım dersi alırken farklı farklı diller görüyorsunuz. Biz C, C# ve Java gördük. Ben kendimi en fazla Javada yetkin görmüştüm. Kendim üniversite zamanında ücretsiz platformlardan -udemy gibi- bazı eğitimler almıştım, kendimi öyle geliştirdim. Devamında ilk iş yerimde de Java kullandım, oradan devam ettim buraya kadar. Tabii her iş yerinde Java kullanmıyoruz mesela şu an Erbakırdayız SAP ile uğraşıyoruz. Ama tabii ki hiçbir şekilde kopmadım kendimi ekstra çalışmalarla geliştirmeye çalışıyorum.

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü mezunu olduğunuzu söylediniz, oradaki eğitim süreciniz nasıldı?

Bizim okul merkezden uzaktır belki bilirsiniz, İzmir’den en son dolmuş akşam saat 5te vardı mesela. Rektör o zamanlar “Siz buraya gezmeye tozmaya gelmediniz siz buraya ders çalışmaya, öğrenmeye geldiniz.” derdi. Güzeldi, kütüphanesi çok iyiydi özellikle, güzel ders çalışıyorduk, ortam sessizdi, her türlü imkan vardı. Ve hocalarımız da gayet iyiydi. Şu anki eğitim seviyesini bilmiyorum ama bizim zamanımızda eğitimi güzeldi. Çünkü sürekli uygulama dersi görüyorduk, laboratuvarlar vardı. Bir de laboratuvarlarda kişi başı birer bilgisayar düştüğü için, herkes kendi uygulamasını ya da yazılımını yapabiliyordu rahatlıkla.

Şimdi günleriniz Erbakırda bir yazılımcı olarak nasıl geçiyor, neler yapıyorsunuz?

Erbakırda yaklaşık olarak 5 yıldır çalışıyorum. Erbakır bir üretim fabrikası. Satışından lojistiğine, üretimden insan kaynaklarına, çok fazla süreci olan bir fabrika. Çok fazla karışık süreçleri var. Burada SAP kullanılıyor üretim takibi için, bu saydığım bütün süreçlerin takibi için. Ben de burada SAP’de ABOP geliştirici olarak çalışıyorum. Hatta şu an biz kapsül bilişim diye yeni bir uygulamaya başladık belki duymuşsunuzdur. Erbakırdaki IT ekibi komple teknokente geçti yeni bir firma altında. Tabii sahiplerimize yine Erbakırın patronları. Artık kapsül bilişimde yazılım geliştirme yöneticisi olarak çalışıyorum, altımda bir ekibim var. Erbakırın isteklerini karşılamaya çalışıyoruz. Erbakırın bölümlerinden gelen talepler, arzular gibi şeyleri karşılamaya çalışıyoruz. Fakat Erbakır içinde büyük bir süreç içeren büyük bir fabrika. Bizim de ekibimizde eleman eksikliğimiz, tecrübe eksikliğimiz olduğu için biraz zorlanıyoruz ama tek işimiz erbakır. Belki ilerleyen zamanlarda başka işlerle de uğraşmayı düşünüyoruz.

Bilgisayar ve yazılım mühendisliği arasındaki fark nedir tam olarak?

Şöyle diyebilirim, ben bilgisayar mühendisliği yazarken yazılı mühendisliği diye bir şey olduğunu bilmiyordum. Çünkü lisedeki öğrencilere bir bilgi verilmediği sürece bilmeleri imkansız. Zaten ben oyun oynamayı seviyordum, oradan yola çıkmıştım. Üniversitede bilgisayar mühendisliği okurken yavaş yavaş yazılımı öğreniyorsun, yazılım diye ayrı bir alan olduğunu öğreniyorsun. Yazılım mühendisliği ile bilgisayar mühendisliğinin farklarını sorarsanız, sonuçta her bilgisayar mühendisi bir yazılım mühendisi oluyor, her yazılım mühendisliği okuyan da yazılı mühendisi oluyor. Benim açımdan çok fazla bir fark yok, önemli olan üniversitede kendini geliştirebilmen. Yazılımın iyiye zaten bir yazılım mühendisidir, bir yazılım mühendisi de bir bilgisayar mühendisidir. Bir fark yok yani.

Sizce kimler yazılımcı olmalı, bir yazılımcı ne gibi özelliklere sahip olmalı?

Bir yazılımcı olacaksan öncelikle kod okumayı öğrenmen lazım. İkinci olarak -bu benim için geçerli- kod yazarken “kopyala yapıştır”dan ziyade her şeyi teker teker yazman lazım akılda kalıcı olması adına. Üçüncü olarak da matematiğinin iyi olması lazım, bu benim fikrim. Çünkü mantık iyi olunca algoritma da iyi oluyor. İlk üç olarak bunları sayabilirim. Bir öğrencinin lisede ve üniversitede matematiği iyiye zaten algoritması da güçlü oluyor genelde. Çünkü algoritmanın ortasında bir mantık oturuyor. Yazılım yaparken siz algoritmasını ya da analizini ne kadar iyi yaparsanız kodlama süreniz o kadar kısa oluyor. O yüzden yazılımda en önemlisi aslında algoritma. Bunun için de mantığın iyi olması lazım.

Röportajdan önce Yollar Engel Değil ve D-Sigma diye projeleriniz olduğunu gördüm, onlardan bahsetmek ister misiniz?

Yollar Engel Değil projesi benim üniversitede bitirme projemdi, tez projemdi. Görme engelli bireylerin toplu taşıma araçlarını kullanmasını kolaylaştırmak için bir telefon uygulaması bir tane de tablet uygulaması şeklinde. Tabletler otobüste yer alıyor, görme engelli bireyin kendi telefonunda da yüklü bulunuyor bu uygulama. Dokunma duyusu ile çalışıyor, birey dokundukça ses çıkartıyor. Bireyin söylediği otobüsün ne kadar süre sonra geleceği ya da hangi otobüslerin geçeceği bildirim olarak geliyor. Bu bildirimi duyan görme engelli birey, gideceği noktayı ya da beklediği otobüs durağını söylüyor ve o anda otobüsteki tablete bildirim gidiyor. X noktasından Y noktasına gidecek görme engelli bir birey A durağında bekliyor şeklinde bir bildirim alıyor otobüs şoförümüz. Bu şekilde bir uygulama. Bu bir sosyal sorumluluk projesiydi. İlk olarak Afyon’da başlattık, yaklaşık 40 tane otobüste kullanıldı, sonra tek tek yayıldı ama şimdi son durum nedir bilmiyorum.

Diğer projeniz?

Üniversiteden ilk mezun olduğumda girdiğim bir firma vardı Egebis diye. Bahsetmiştim ya Javada kendimi geliştirmek istiyorum diye, o şirket aslında SAP danışmanlık firması ama aynı zamanda TUBITAK destekli projeler alıyorlar. Bu kapsamda bir proje almışlar, yaklaşık 3 yıllık, 1 yılı geçmiş ve Javayla yazılıyor. Ve projeyi yazan kişi işten ayrıldığı için yarım kalmış. Ben de o projeyi devraldım. Yaklaşık 6 aylık bir çalışma fırsatım oldu. Projenin amacı büyük verilerin analizi. Bunları analiz edip mantıklı bir veri haline getirmek. TUBITAK destekli bir proje olduğu için devamı gelmedi.

Şu an Erbakırda üzerinde çalıştığınız projeler var mı?

En basitinden bir tane akış kokpiti yaptık, şeflerin ya da mühendislerin üretimi bir ekran üzerinden takip edebildiği. Bir bakır tel üretilecek mesela; o bakır telin ilk aşamasından son aşamasına kadar müşteriye sevkine kadar, bütün durumların takıldığı (bazen makara uygunsuz çıkabiliyor, bazen kaliteyi bekliyor, bazen ambalajı bekliyor bu gibi durumları) mühendisler veya şefler tek tek sahada operatörü arayıp sormaktansa tek bir ekrandan görebiliyorlar. Bu şekilde süreç hızlandı. Çok kısa anlattım ama bu proje yaklaşık 1 buçuk yıl sürdü, şu an aktif olarak kullanılıyor bütün bölümler tarafından.

Onun dışında benim Erbakıra ilk başladığım zamanlarda yaptığımız kaliteli bir proje daha var. Bir tane q&result? diye bir program. Operatör bir uygulama üzerinden bir barkod okutuyor. Barkodun bilgileri ekrana geliyor, dokunmatik ekran üzerinden de bilgileri ölçüyor bildirimleri yapıyor. Kısaca bundan da bahsedebilirim.

Türkiye’de yazılıma ilgiyi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Gelecek yazılımda, herkes de bunun farkında. Herkes artık bilgisayar mühendisliğine yöneldi zaten. Kontenjanlar arttı, neredeyse her üniversitede bilgisayar mühendisliği açılmaya başlandı. Biliyorsunuz devlet bir proje başlattı geçen sene, yazılımla ilgili. Ücretsiz eğitimler veriliyor. Yazılımcı eğitim kampı gibi. Çünkü geleceğin teknolojisi yazılım, yazılımsız hiçbir şey yok. Mesela biliyorsunuz yapay zeka ya da farklı farklı birçok şeyin altyapısı yazılım. O yüzden ilgi çok fazla arttı Türkiye’de. Çok fazla mezun ve iş alanı da var. Özellikle İstanbul piyasasında ciddi çok fazla şirket var ve çok fazla iş ilanı var önünüzde. İş bulmak çok kolay. En önemli artışı o.

Bir de sanırım homeoffice imkanı ile çalışmak da bir avantaj çoğu insan için.

Pandemiyle birlikte Türkiye’deki çoğu firma da homeoffice yöntemine geçti. Bu sayede bazı kişiler tabii yurtdışı firmalarına açılmaya başladılar. Evden çalışıyorsunuz, yani bu hem bir rahatlık hem de maddi açıdan avantaj. Şimdi artık Türkiye’deki şartlardan dolayı ucuz işçi konumuna geldiğimiz için yurtdışındaki şirketlerin de ilgisini çektik. O yüzden Türkiye’de yaşayıp da yurtdışı firmasına çalışanların sayısı arttı. Önü açık bir meslek, en az 10 sene-15 sene çok rahat geleceği olan bir meslek. Herkese de tavsiye ederim. Tabii yazılımı sevmek burada önemli.

Yazılıma ilgisi olan okulumuz öğrencilerine tavsiyeleriniz neler?

Şimdi ilk önce algoritma yapısını oluşturması lazım. Algoritma dersleri var internetten de erişebilirsiniz, udemy’den de erişebilirsiniz. Sonrasında C. Bunlar yazılımın temel konuları. Lise zamanlarında bu altyapıyı oluşturursanız üniversitede bütün öğrencilerden bir tık önplana çıkmış olursunuz. Ama asıl üniversitede kendinizi geliştirmeniz lazım, projeler yapmanız lazım. Mesela okulda C görüyorsunuzdur, sadece C ile kalmamak lazım. Javayı da öğreneceksiniz. Ya da ilginiz mobil uygulamadır, oyun geliştirmedir; bu alanlarda da birçok yazılım dili var. Hangisinde kendinizi daha rahat hissediyorsanız, o alanda ilerlemeniz gerekiyor. Tabii önemli olan üniversite zamanlarında proje yapmak, lise zamanında proje yaparsanız da tabii efsane olur ancak ben bugüne kadar görmedim. Üniversitede yaptığınız projelerle de iş ararken her zaman bir adım önde oluyorsunuz. C sharp bakabilirsiniz, java bakabilirsiniz. Java tarafını özellikle bankalar kullanıyor, çok fazla arayan var, maaşları da iyi. SAP var bizim kullandığımız. Ama şimdi üniversitelerde yok. Mesela biz bu sene Pamukkale Üniversitesinde seçmeli ders olarak bir tane ABAP dersi açacağız ilk defa. SAP alanında da birkaç sene çalışıp kendinizi gösterdikten sonra freelance’lere çıkıp daha iyi paralar kazanma şansınız var, yurtdışında çalışma şansınız var. Phyton’da kendinizi geliştirebilirsiniz, o da şu an çok popüler dillerden biri, eskiden bu kadar değildi. Mesela şimdi benim bilgisayarda da arkaplanda phyton ile yazdığımız bir uygulama açık. Önemli olan kendini geliştirmek, projeler yapmak üniversite hayatında. Çalışmaya başlamadan ne kadar çok proje yaparsan, ne kadar kendini geliştirirsen, iş hayatında o kadar hızlı ilerlersin. Kariyeriniz için daha iyi olur. Ve daha büyük şirketlere girme olasılığınız daha fazla olur. Zaten büyük bir şirkete girdikten sonra kariyeriniz çok hızlı ilerler.

Biraz da kişiye bağlı diyorsunuz yani.

Tabii tabii. Önemli olan kendini geliştirmek. Yaptığın mesleği sevmen lazım, kod yazmayı sevmen lazım. Bazen mesela saat 12 oluyor kod hata veriyor, saat 1 oluyor kod hata veriyor ve siz uyuyamıyorsunuz. Böyleyseniz, kesin doğru yoldasınız diyebilirim.

Son olarak röpotajı okuyan herkese neler söylemek istersiniz?

Ben artık tüm çevreme, bilgisayara ilgisi olan herkese tavsiye ediyorum yazılımı. Özellikle üniversite hayatından sonra iş bulma açısından. Sonuçta iş bulmak da bir streştir. Ama yazılımda öyle bir şey yok, çok rahatlıkla iş bulabilirsiniz. Kendinizi geliştirdikten sonra çok iyi konumlara gelebilirsiniz. İyi paralar kazanabilirsiniz. Ben tavsiye ederim öğrencilere. Tabii okuduğunuz üniversite de önemli. Siz Erbakır Fen Lisesi olarak zaten iyi üniversitelere mezun veriyorsunuz.

Tüm ekibimiz adına vakit ayırdığınız için çok teşekkür ederim!

Rica ederim.

Melahat Tuğral

SİNEMADA KOMPOZİSYON

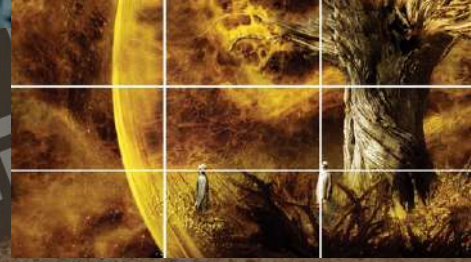
Bu yazıda filmlerde karşılaştığımız bazı kompozisyon kurallarından bahsedeceğim. Aslında bu kuralları araştırdığımızda genellikle fotoğrafçılık alanındaki kaynaklarla karşılaşıyoruz. Ama bu kurallar sinema ve resim sanatında da kullanılıyor. Çünkü kompozisyon kuralları göze estetik geleni yakalamaya çalıştığından görsel sanatların geneline işlemiş durumda.

İnceleyeceğimiz ilk kural en bilineni olan üçler kuralı. Bir sahneyi, bir kareyi yatayda ve dikeyde ikişer çizgi ile üçer parçaya böldüğümüzde bize estetik olarak daha iyi gözükecek konumlar elde ederiz. Ana nesnemizi ya da karakteri bu çizgilerden veya kesişim noktalarından birine yerleştirmek görsel açıdan daha iyi olacaktır. Ayrıca göz genelde biz fark etmesek de ilk olarak bu noktalara odaklandığından seyircinin gözünü daha az yoracaktır.

Sherlock

The Fountain

The Grand Budapest

The French Dispatch

Moonrise Kingdom

Aslında sinemada simetri çok yaygın bir teknik değil. Çünkü simetri canlılarda rastlasak da sahne mantığıyla düşündüğümüzde gerçek hayatta çok karşılaştığımız bir şey değil. Ortam olarak bir ormanı, bir iş yerini ya da bir büyücünün mahzenini düşündüğümüzde kafamızda doğal olarak simetrik görüntüler canlanmıyor. Çoğu mekânda simetri gerçekçilikten uzaklaşmaya sebep oluyor diye de düşünülüyor. Bu yüzden çoğu zaman tercih edilmiyor. Ama elbette bazı filmlerde simetrik yerlere, sahneler rastlıyoruz. Simetri denince de ilk sırada yönetmen Wes Anderson geliyor. Anderson pek çok filminde simetrik sahneler ve kendine has renk paletleri ile karşımıza çıkıyor. Kendi görsel dilini oluşturmuş olduğunu da söyleyebiliriz. Simetri onun kendi imzasını oluşturmasında bir etken niteliğinde.

SİMETRİ

Çerçeveleme aslında eldeki malzemenin kameranın sunduğu iki boyutlu alana yerleştirilmesini ifade eden bir ifade. Kısacası çekilecek sahneyi ayarlamak. Ama bazı durumlarda bir pencereyi, bir kapıyı, çevreyi kullanarak sahnenin içinde de bir çerçeve elde edilebilir. Bu çerçeveleri hikayelere hizmet amacıyla kullanılırken görebiliriz.

Breaking Bad dizisinde gördüğümüz sahnede Walter White çaresiz bir halde yere yatmış durumda. Evin altına açılan kapı boşluğu ile karakterimiz çerçevelenmiş ve dar bir portreye sıkıştırılmış. Bu dar çerçeve Walter'ın köşeye sıkışmışlığını bize somut düzlemde veriyor.

Bu yılın Oscar ödülleri adaylıklarıyla öne çıkan filmi The Power of the Dog'ta da yine bir çerçeve kullanımı görüyoruz. Filmin başlarında ana karakterlerimizden Phil'i evin içerisinden görüyoruz. Pencere boşluğu ile çerçevelenmiş durumda. Phil kültüre, yer yer müziğe düşman; insanlarla geçinemeyen bir adamdır. Kendi keskin, dar kalıpları içerisinde yaşamaktadır. İşte filmin en başındaki ufak çerçeve ile karakteri görür görmez bu kalıpların altı çizilmiştir.

Breaking Bad

The Power of The Dog

Yanda Robert Eggers'in yönetmenliğini yaptığı 2019 yapımı The Lighthouse filminden bir sahne görüyoruz. Karakterimiz Ephraim ve Thomas aynı masada oturuyorlar. Sahnede odağımız olan Ephraim karşısında oturan yarım yamalak seçebildiğimiz Thomas'a doğru bakıyor. Karakterimiz sola doğru baktığı için solda boşluk bırakılmış. Çünkü içgüdüsel olarak Ephraim'in gözleri sola baktığı için biz de onun baktığı yeri, solu inceliyoruz. Bu yatkinlıktan dolayı boşluk yani bakış boşluğu sahnede söz konusu olan karakterin baktığı yönde bırakılıyor.

Şimdi ise bu kuralın yıkıldığı bir sahneyi inceleyeceğiz. Sahnemiz ise ayın filmi Pulp Fiction'dan geliyor. Çoğu kişiye göre Quentin Tarantino'nun en iyi filmidir. Ben de Tarantino'nun en iyi filmi denince Kill Bill serisi ile Pulp Fiction arasında kalıyorum ama Pulp Fiction biraz daha önde. Film birbiri ile bağıntılı farklı hikayeleri kronolojik olmayan bir sırada bizlere aktarıyor. Filmdeki diyalogların doğallığı ise çok başarılı. Vincent ve Jules'un Paris'teki McDonald's hamburgerleri hakkında konuşmasını bile iyi diyaloglar sayesinde keyifle izletiyor. En iyi orijinal senaryo dalında Oscar'ı ve Cannes Film Festivali'nin en büyük ödülü Altın Palmiye'yi alarak hem Amerika hem Avrupa'da başarı elde etmiştir. İyi filmidir kısacası.

Sahneye geri dönelim. Vincent ve Mia akşam yemeği için bir restorandadırlar. Birbirlerini çok tanımamakta ve biraz konuştuktan sonra ortamı yine sessizlik sarmaktadır. Bu yüzden ortam biraz garip ve soğuktur. Sahneye baktığımızda bakış boşluklarının ters yerleştirilmiş olduklarını görüyoruz. Baktıkları yeri ister istemez gözümüzle takip ettiğimizde klasik rahat boşluklarla karşılaşmıyoruz. Bu bize bir şeylerin doğru olmadığını, filmde ise boğuk ortamı anlatıyor. Yani bir kuralın hikâye anlatımına hizmet edecek biçimde yıkılmasını görüyoruz.

The Lighthouse

Pulp Fiction

Pulp Fiction Afış

Solipsizm Nedir?

Hiç kendiniz dışındaki herkesin robot olduğunu düşündünüz mü? Tek gerçek insanın siz olduğunu diğer herkesin ise bir et yığını olduğunu en az bir kez düşünmüşsünüzdür. Buna felsefede solipsizm deniyor. Solipsizm tek gerçekliğin kendisi olduğunu diğer her şeyin bilincinin bir yansıması olduğunu ifade eder. Solipsizme inanan birine bunun doğru veya yanlış olduğunu kanıtlayamazsınız çünkü siz bir hayal ürünüsünüz.

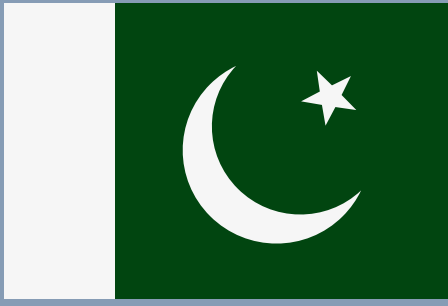
Bir nevi kendini tanrılaştırmaktır. Bütün insanla, evren sadece bir insanın hayalidir. Bunu yazmamın da bir anlamı yok çünkü ben de solipsizme inanan biri için hayal ürünüyüm. Ancak kendini tanrı olarak gören insan bu evreni kendi hayal gücü ile yarattıysa bu insanın her şeyi bilmesi ve her şeyi kontrol edebilmesi gerekmez mi? Eğer kendi bilincini veya hayal gücünü kontrol edemeyip sanki kendi bilinci değilmişçesine yaşaması gerekiyorsa zaten bu bilinç ona ait değildir.

Kendine ait olmayan bir bilince inanıp kendini tanrı olarak görmesi sakıncalıdır.

İlyas Arda Turpan

MOZAIKTEN ÜLKELER: PAKİSTAN

Pakistan Güneydoğu Asya ve Büyük Ortadoğu'da yer alan Çin, Hindistan, Afganistan, İran ve Arap Denizi'ne sınırı olan bir ülkedir. Pakistan 881.913 km²lik alanıyla Türkiye'nin 1,12 katında ve 227 milyonluk (2021) nüfusuyla Dünya'nın en kalabalık 5. ülkesi ve 2. en kalabalık Müslüman ülkesidir. Ana dilleri Urduca ve İngilizce olup para birimi Pakistan rupisidir.

Pakistan bayrağı

COĞRAFİ ÖZELLİKLER

Pakistan ormanlardan çöllere uzanan zengin bir coğrafyaya sahip. Hint ve Avrasya tektonik levhalarının üzerinde bulunduğundan Himalayalar ve Karakurum Dağları gibi dünyanın en yüksek sıradağlarına ev sahipliği yapıyor öyle ki Dünya'nın en yüksek 17 zirvesinden 5'i Pakistan'da bulunuyor ve 900 metrelik bir ortalama yükseltiye sahip. Aşırı yükseklikleri sebebiyle birçok buzul içeriyor, Karakurum Dağları'na içerdiği buzullar ve uç iklimi sebebiyle "Dünya'nın 3. Kutbu" da deniyor.

İçerdiği onca karlı zirve ve buzula karşın Pakistan'ın genel iklimi çok sıcak ve 30.000 km²lik alanı çöller kaplıyor. Jacobabad gibi bazı şehirlerde yazın sıcaklık 52°C gibi aşırı sıcaklara ulaşabiliyor.

Tıpkı Türkiye'nin 7 coğrafi bölgesi gibi Pakistan da 3 bölgeye ayrılıyor: Kuzey dağlık bölgesi, İndus Ovası bölgesi ve Balochistan bölgesi. Beyaz Alan Kuzey Dağlık Bölgesi, Yeşil Alan İndus Ovası Bölgesi ve Kahverengi/Yeşil Alanlar Balochistan Bölgesi.

Kuzey Dağlık Bölgesi içinde Dünya'nın 2. en yüksek zirvesi olan 8.610 metrelik yüksekliğiyle K2 Dağı'nın da dâhil olduğu Pakistan'ın en yüksek zirvelerinin çoğunu içeriyor. Engebeli yapısı sebebiyle düşük nüfus yoğunluğuna sahip ve tarih boyunca da hem Pakistan yerlileri hem de işgalciler için doğal bir sur işlevi görerek işgalleri önlemiş. Dağcılara meydan okuyan karlı zirvelerin yanı sıra eşsiz manzarasıyla da Pakistan'ın en turistik yerlerinden birisi.

İndus Ovası Bölgesi Ulu İndus Nehri'nin aktığı toprakları kapsayan tarımın düşler ülkesi. Çin, Bangladeş, Hindistan ve Pakistan'dan geçen bu bereketli nehir antik zamanlardan beri medeniyetlere can kaynağı olmuş ve 5000 yıl geçse dahi halen ovaları ve alüvyonlu toprakları çoğunlukla pamuk, şeker kamışı, pirinç ve buğday yetiştirilen bir tarım cenneti. İndus Nehri kıyıları 1000'e ulaşan nüfus yoğunluklarıyla Pakistan'ın en yoğun nüfuslu bölgeleri. Bereketli topraklarının yanı sıra İndus Ovası bölgesinde yer alan Sindh şehri dünyanın en büyük 7. Mangrov Ormanı'na da ev sahipliği yapıyor.

Hunza Vadisi, Kuzey Dağlık Bölgesinde Yer Alan Bir Turistik Alan Balochistan Bölgesi Pakistan'ın %48'ini kapsayan en büyük bölgesi. İran ve Afganistan sınırı boyunca uzanan bölge fay hatları sebebiyle oldukça dağlık ve depreme meyilli. Nehirlerin iç bölgelerine ulaşamaması sebebiyle çöller de içeren bölgede büyük topluluklar ikamet etmiyor.

Pakistan'ın zengin biyom çeşitliliği birçok hayvana elverişli yaşam olanakları sağlıyor, Pakistan'da 177 memeli ve 660 kuş türü yaşadığı düşünülüyor. Bu yüksek biyoçeşitliliğin bir nedeni de Pakistan'ın 2 biyocoğrafik bölge olan Palearktik ve İndomalay Bölgeleri'nin kesişim bölgesinde bulunması.

Pakistan ve komşularının harita gösterimi

Pakistan fiziki haritası, beyaz alan Kuzey Dağlık Bölgesi, yeşil alan İndus Ovası Bölgesi ve kahverengi/yeşil alanlar Balochistan bölgesi.

Hunza Vadisi, Kuzey Dağlık Bölgesinde yer alan bir turistik alan

*Pakistan'ın egzotik
memelilerinden bazıları:*

Markhor

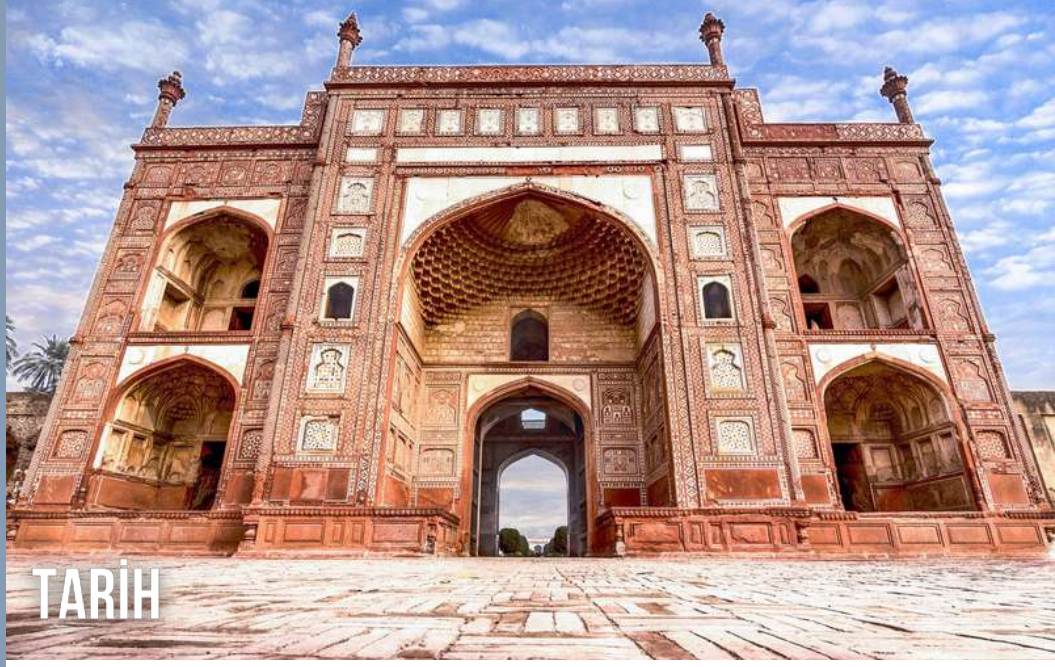
Balıkcı Kedi

Indus Nehri Yunusu/Susu

Rahip Kral, Indus Vadisi
medeniyetinden kalma bronz çağından
bir heykel.

Pakistan'da keşfedilmiş ilk insan yerleşkesi 7000 yıl öncesinden Mehrgahr şehri. MÖ 3300 yıllarında İndus Nehri'nin zenginlikleriyle gelişen Harappa Uygarlığı'yla Bronz Çağı başladı. Harappalılar keçi, inek, koyun gibi hayvanları evcilleştirdiler. Toplumlari tarım üstüne kuruluydu ve deri işleme, metal işleme, boncukçuluk gibi alanlarda da ileriydiler. MÖ 2600-2000 yılları arasında yaşanan bir ani iklim değişimi sebebiyle Mehrgahr şehrinin terk edildiği düşünülüyor.

İndus Vadisi (Harappa) Uygarlığı

İndus Vadisi Uygarlığı en iyi döneminde 1,25 milyon km²lik yüz ölçümü ve 5 milyonluk nüfusuyla Eski Dünya'nın 3 uygarlığından en geniş olanıydı. Bu gelişmiş uygarlığın halkına Harappalılar deniyordu. Harappa Uygarlığı günümüzden 3000-4000 yıllar önce tuğladan şehirler, akıtma sistemleri ve çok katlı evler gibi harikalar inşa ettiler. Ayrıca günümüzde halen kullanılan birkaç metalürji ve el işi yöntemlerini de buldular. Harappalıların belediye sistemiyle yönetildiği düşünülüyor.

MÖ 1700 civarında Büyük Harappa Uygarlığı yavaşça yıkıldı. Yıkılma sebebi tam olarak bilinmemekle birlikte bir savaşın izleri bulunamadığı için kuraklık sebebiyle Harappalıların doğuya dağıldığı tahmin ediliyor.

Vedik Çağ (MÖ1500-MÖ500)

MÖ 1500 civarında İndo Aryanlar İndus Vadisi'ne göçmeye başladılar. Beraberinde getirdikleri dini gelenekleri ve kültürleri seyrek Harappa topluluklarını büyük ölçüde etkiledi. Yerel kültürle harmanlanarak doğan bu yeni kültür ve farklı bakış açıları Vedik kültürü ve birçok Vedik kabileyi oluşturdu. Günümüzde halen kullanılan en eski dini yazıtlarından biri, Hinduizm'in 4 kutsal parşömeninden Regvada da bu dönemde yazıldı. Regveda kabilelerin iyi geçinemediğini ve sürekli savaş halinde olduğuna değiniyor. Sıkça yaşanan savaşlar nedeniyle Vedik kabileleri hiçbir fayda olmaksızın zayıfladılar tâ ki kendilerini işgalcilerden savunamayacak bir hale düşene kadar, böylece Vedik Çağ sona erdi.

Yıllar geçtikçe Pakistan'da sayısız medeniyet ve kültürler yaşadı.

Makedonlar, Yunanlar, Gazneliler, Persler, Emeviler, Hindular... fakat yazının uzun olmaması adına birçoğuna değinmeyeceğim.

1526 yılında Pakistan'ı da kapsayan topraklarda Babür İmparatorluğu kuruldu. Babür İmparatorluğu kozmopolit olması ve İslami olup diğer dinlere hoşgörüyle yaklaşıp ibadetlerini serbest kılması gibi açılardan Osmanlı Devleti ile benzerlik gösteriyordu. Egemenliği sürecinde Pakistan'da halen her yıl birçok turist çeken birçok nadide mimari eser inşa ettiler.

Babür İmparatorluğu 1700'lerin başlarına doğru gücünü kaybetmeye ve yıkılmaya başladı. Pakistan'ın kültürünü, mutfağını ve mimarisine büyük bir iz bırakan bu imparatorluğun birçok eserini eski başkent Lahore'de görmek mümkün.

Babürlülerin yıkılışından sonra Pakistan tek bir güç altında toplanamadı. 1839'daki İngiliz işgaline dek Pakistan Durraniler, Marathalar, Babürlüler ve Sihler toprak için savaştılar.

Toplu bir gücün bulunmamasını fırsat bilen İngilizler sınır kavgalarından istifade ederek birçok savaş kazandılar ve 1893 yılında tüm Pakistan'ı başarıyla ele geçirip Britanya Rajı'nın bir parçası haline getirdiler.

1900 yılında İngiliz yönetimi Hindu çoğunluğu dinleyerek Agra ve Oudh illerinin ana dilini Hintçeye değiştirdi, bu karar nüfusun 1/5'ini oluşturan Müslüman azınlığın varlığını tehlikeye soktu. Zaten çok çekmiş olan Müslüman azınlık asimilasyonu önlemek adına 1906 yılında Hindistan Nawab Kwaja Salimullah önderliğinde Hindistan Müslüman Cemiyetini kurdular. Başta İngiliz otoritelerine sadık kalarak Müslümanları koruyan cemiyetin fikirleri zamanla İngilizlerin Hindu yanlısı fikirler vermesiyle değişti. 1913 yılında göze çarpan, etkileyici bir adam; Muhammad Ali Jinnah cemiyete katıldı. Fikirleri çabucak ilgi gördü ve 1916'da Hindistan Müslüman Cemiyeti'nin lideri haline geldi.

Jinnah başlangıçta meclis milletvekillerinin 1/3'ünün Müslüman olacağı tek bir ülke fikrini benimsese de beyanı Hindu çoğunluklu meclis tarafından reddedildi. Bunun üzerine ve Mahatma Gandhi ile düştüğü fikir ayrılığı sebebiyle Hindistan Müslüman Cemiyeti Meclisle yollarını ayırdı.

Pakistan ve Hindistan'ın kurucuları ve ilk liderleri Muhammad Ali Jinnah ve Mahatma Gandhi (1944)

Ünlü yazar ve şair Muhammed İkbal bu sıkıntılı politik dönemde özerk bir İslami devletin kurulması gerektiği fikrini ortaya attı. Bu devletin ismi Müslüman bir Cambridge Üniversitesi Siyasal Bilimler öğrencisi olan Rahmat Ali tarafından eyaletlerin baş harfleri kullanılarak "Pakstan" olarak konuldu (Punjab Afghania Kashmir Balochistan). Okuma kolaylığı açısından daha sonra isim Pakistan haline getirildi, bu isim aynı zamanda Urduca ve Farsçada pak topraklar anlamına geliyordu.

Pakistan'ın duyuluşu mecliste büyük bir olay oldu. Jinnah Hindu politikacılara karşı geri adım atmayıp iki ülke fikrini sonuna dek savundu. Birleşik Hindistan fikri daha sonra dinler arası şiddet sebebiyle oy birliğiyle reddedildi.

2. Dünya Savaşı sebebiyle İngiliz hakimiyetinin de zayıflamasıyla Pakistan'ın kuruluşu için eksik olan tek şey politik bir dayanaktı. 1947 Haziran'ında Meclisin, Müslümanların, Dokunulmazların ve Sihlerin temsilcileri Hindistan'ın bölünmesinde karar kıldı. Bu kararlar doğrultusunda Britanya Parlamentosu "1947 Bağımsızlık Yasasını" yayımladı. Yasa, yeni çizilen sınırları belirliyor ve yeni kurulmuş Pakistan ve Hindistan üzerindeki İngiliz otoritesinin bir kısmından feragat ediyordu.

Yasanın yayımlanmasıyla birlikte Pakistan başta Muhammad Ali Jinnah ve birçok politikacı, yazar ve Pakistan Davası'nı destekleyen Müslümanın çabasıyla 14/15 Ağustos 1947'de bağımsızlığını kazandı. Yasada nüfus mübadelelerinden bahsedilmese de yeni sınırların kurulmasıyla Pakistan tarafındaki Sih ve Hindular; Hindistan tarafındaki Müslümanlar güvensiz hissetti ve vakit geçmeden kötü koşullarda büyük bir göç başladı. Pencap, Jammu, Kaşmir, Rajputana gibi bazı bölgelerde azınlıklar çete şiddetine, kaçırılmaya, cinayete ve tecavüze uğradı. Hindistan'ın ayrılması sırasında birçok kişi malını mülkünü bırakıp dolup taşan mülteci trenleriyle kaçtı. Ayrılma sırasında yüz binlerce kişinin hayatını kaybettiği düşünülüyor.

Urduca Dili

Urduca, Pakistan'ın ana dili ve Hindistan'ın bazı eyaletlerinde de resmi dil olarak geçerli. 230 milyon konuşanıya dünyada en çok konuşulan 10. dil ve birçok kültür ve dilin karışımıyla ilginç bir oluşma hikayesine sahip: Hint yarımadasının İslami fethi sırasında İslam ve Hindu kültürleri kaynaştı, fakat Hint yarımadasının yerlileri İslam ordularının konuştuğu dilleri, Arapçayı, Farsçayı ve Türkçeyi konuşmuyordu. Bu dil problemin üstesinden gelmek için hem Hint yarımadasının yerel dillerini hem de İslam ordularının dillerinin karışımıyla yeni bir dil oluşturuldu, ismi de ordular tarafından oluşturulduğundan dolayı Türkçedeki Ordu kelimesinden Urdu oldu.

Urduca daha çok Hintçeye yakın olsa da Arapça, Farsça ve Türkçeye de birçok ortak kelimesi var: Buhran–Bohran, Sayfa-Safa, Sade-Sada, Adalet-Adalat, Bahar-Bahaar, Hakikat-Haqeeqat

KÜLTÜR

Kamyon Sanatı:

Kamyon sanatı Pakistan'da kaligrafi, canlı renkler ve çiçek desenleriyle yapılan bir geleneksel sanat türü. Kamyon şoförleri uzun yolculuklarda memleketlerini hatırlamak için kamyonlarını süslüyor, bu süslemeler çoğu zaman özlü sözler veya şiir dizeleri de içeriyor.

Kamyon sanatı bölgeden bölgeye de farklılık gösteriyor. Örneğin Balochistan civarında odun dekorasyonda popülerken Islamabad çevresinde plastik daha yaygın.

Shalwar Kameez:

Shalwar Kameez 13.yy.da Pakistan'a Müslümanlar tarafından getirilmiş hem kadın hem de erkekler tarafından giyilen geleneksel bir giysi. Shalwar, Türkiye'nin şalvarlarına çok benzer bir pantolon. Kameez ise bel etrafında açık dikişleri olan uzun düz bir tunik. Gerek shalwar, gerek kameez çoğunlukla pamuktan dikiliyor ve giyenleri çok kısıtlamıyor.

Tıpkı kamyon sanatı gibi shalwar ve kameezin de tasarımları bölgeye ve ek olarak cinsiyete göre farklılık gösteriyor. Aralarında en popüler olan Pencap shalwarları veya diğer adıyla Suthanlar İngiliz Sömürgesi Dönemi'nde bile yüksek sosyetenin İngiliz kadınları tarafından beğenilmiş ve yaygınlaştırılmış.

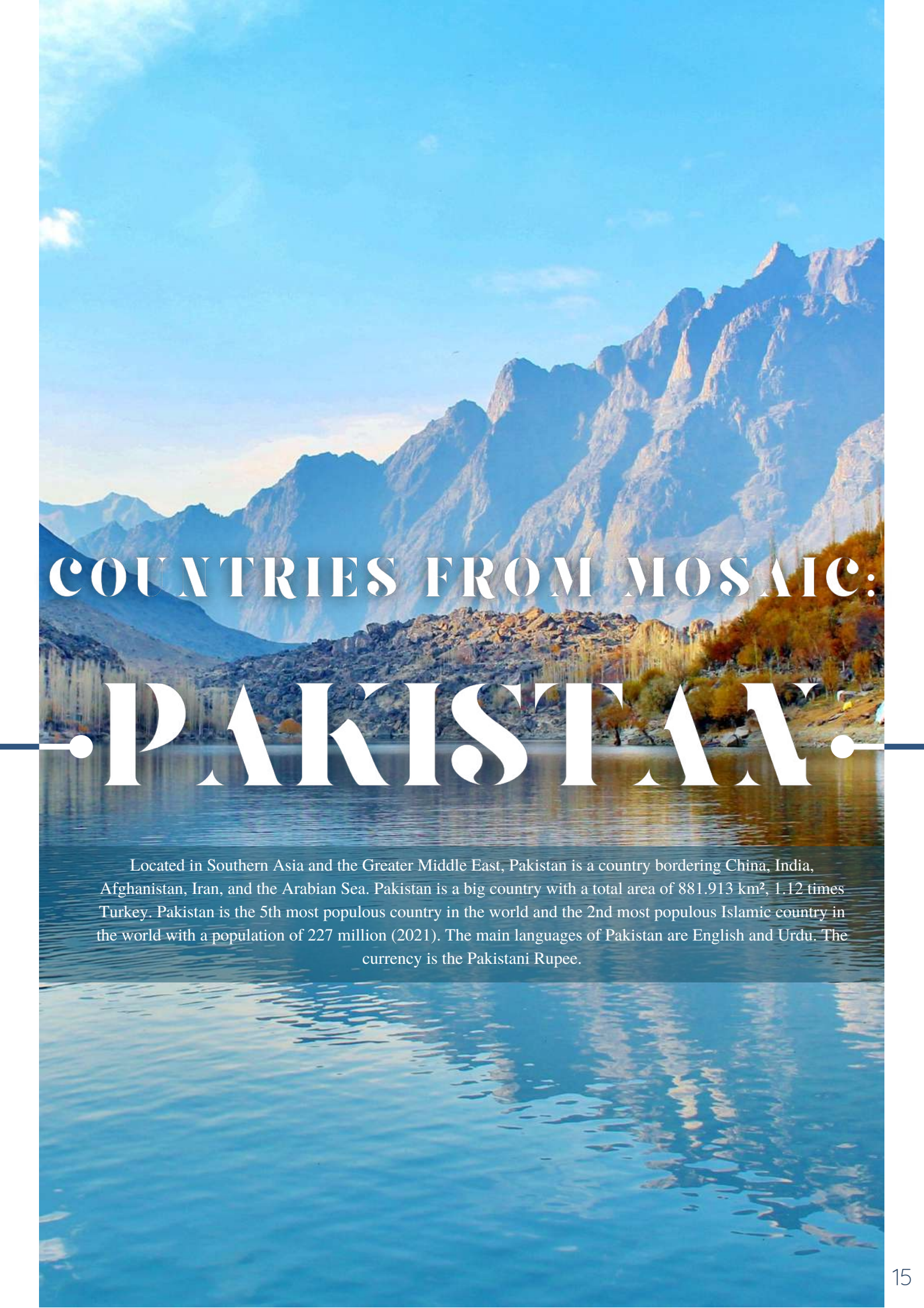

Shalwar Kameez, hem kadın hem erkeklerce giyilen geleneksel giysi

Bu yazımda Pakistan'ın kültürünü, güzelliklerini ve tarihi kısaca anlatmaya çalıştım. Umarım hoşunuza gitmiştir, bir dahaki sayıda görüşmek üzere :^)

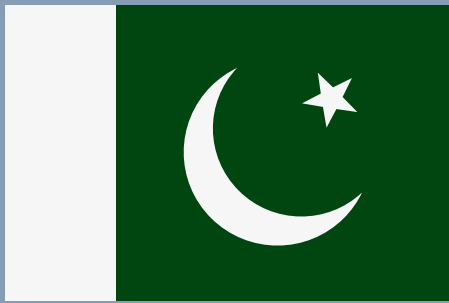
Eren Berk Karabulut

Zain, Nikhil, Ali, Diya ve Kevin'a katkı ve yardımları için teşekkürler

COUNTRIES FROM MOSAIC: PAKISTAN

Located in Southern Asia and the Greater Middle East, Pakistan is a country bordering China, India, Afghanistan, Iran, and the Arabian Sea. Pakistan is a big country with a total area of 881.913 km², 1.12 times Turkey. Pakistan is the 5th most populous country in the world and the 2nd most populous Islamic country in the world with a population of 227 million (2021). The main languages of Pakistan are English and Urdu. The currency is the Pakistani Rupee.

Flag of Pakistan

GEOGRAPHICAL CHARACTERISTICS

Pakistan and Pakistan's neighbors

Map of Pakistan's geographical regions. The white area is Northern Highlands, the green area is the Indus Plain and the brown/yellow area is Balochistan.

Hunza Valley, a major tourist attraction at the Northern Highlands region.

Pakistan has a rich variety of landscapes ranging from forests to deserts. Overlapping the Indian and Eurasian plates, Pakistan encompasses some of the world's highest mountains like the Himalayan and Karakoram Mountains; in fact, Pakistan has 5 of the top 17 highest peaks in the world and has an average elevation of 900m. As a direct result of high elevation, there are many glaciers in Pakistan and due to the harsh cold, glaciers in the Karakoram mountains are sometimes referred to as "The third pole of the world".

In contrast to the number of snowy peaks and glaciers, Pakistan has a generally very hot climate and deserts totaling 30,000 km² of land. Some cities like Jacobabad reach extreme temperatures like 52°C in summer.

Just like how Turkey has 7 regions, Pakistan also has 3 geographical regions: *Northern Highlands, Indus Plain, and Balochistan*.

The Northern Highlands region inhabits most of Pakistan's highest peaks including K2, the second highest peak in the world after Mount Everest with an altitude of 8,610 meters. Because of the rigorous landscape, the region was sparsely populated and acted as an impregnable natural wall for both Pakistanis and the invaders throughout history. The high snowy peaks provide beautiful scenery and a challenge for mountain climbers. Northern Highlands includes many of Pakistan's tourist attractions.

The Indus Plain region is where the mighty Indus River flows and is the never-never land of agriculture. Flowing through China, India, Bangladesh, and Pakistan, the flourishing river has always been a source of abundance and witnessed many civilizations since ancient times. Even today, after 5000 years, Indus Plains and Indus alluvial plains continue to be an agricultural paradise. It is broadly farmed for cotton, sugar cane, rice, and wheat. Indus's waterfronts are Pakistan's most densely populated areas with population densities reaching over a thousand people per km². The city Sindh in the Indus Plain region also has the 7th largest mangrove in the world alongside fertile lands.

The Balochistan region is the largest region of Pakistan covering 48% of Pakistan's total territory. It spans Pakistan's west side bordering Iran and Afghanistan. Due to the tectonic plates, the Balochistan region is highly mountainous and an earthquake zone. Due to the harsh geography, rivers hardly reach the region causing deserts to form. Because of the extreme conditions, smaller communities dwell in the region.

Pakistan's high diversity of biomes grants suitable habitats to many different animals. 177 Mammals and 660 bird species are thought to be living in Pakistan. Pakistan's high biodiversity is also associated with Pakistan being in the transitional zone of two major zoogeographical regions, Oriental and Palearctic.

Some of Pakistan's exotic mammals:

Markhor

Fishing Cat

Indus River Dolphin/Susu

The Priest-King, a Bronze Age sculpture found in Pakistan from the Indus Valley Civilization.

The first human settlement in Pakistan is from around 7000 years ago, the ancient city of Mehrgahr. The Bronze Age began around 3300 as Harappa civilization thrived with the abundancies of the Indus River. Harappans tamed farm animals like sheep, goats, and cattle. Their communities were based on agriculture and were advanced in other fields like leatherworking, metalworking, and beadmaking. A drastic climate change between 2600-2000 BCE is thought to have forced Harappans to leave Mehrgahr in seek of a new place.

Indus Valley Civilization

Indus Valley was the most widespread one of the 3 early civilizations of the Old World with a total area of 1.25 million km² and a population of 5 million at its prime. The people of this highly advanced ancient civilization were called the Harappans. The Harappan civilization is thought to have municipal organizations and built remarkable structures such as brick cities, drainage systems, and multi-story houses 3000-4000 thousand years ago. Harappans were also the founders of several artistic techniques in handicrafts and metallurgy.

Around 1700 BC, the glorious Harappan civilization slowly collapsed. Although the reasons are unknown, the migration is thought to be caused by aridness in the absence of any known wars. The people of the highly sophisticated civilization spread eastward in search of water.

Vedic Period (BC 1500 – BC 500)

Indo-Aryan people started to migrate to the Indus Valley around 1500 BC, bringing their religious practices and culture which highly influenced the local culture of small Harappan communities. The mixture of these cultures gave birth to the Vedic Culture and different vantage points formed different Vedic tribes. One of Hinduism's four sacred scrolls, the Rigveda was written in this period making it one of the world's oldest religious texts that are still being used. The Rigveda tells about several wars between many Vedic tribes and these wars and conflicts not being rare occasions. The frequent wars caused nothing more than Vedic tribes to weaken themselves until they were not strong enough to protect themselves from possible invaders. The constant tribe wars caused the Vedic Period to come to an end.

Throughout years many civilizations and cultures resided in Pakistan. Macedonians, Greeks, Ghaznavids, Persians, Umayyads Hindus, and more... not all will be included for the sake of simplicity.

In 1526, Mughal Empire was founded in a territory covering today's Pakistan. Mughal Empire was like the Ottoman Empire in several aspects. They favored multiculturalism and tolerated other religions like Hinduism although being Islamic. During their rule, they built magnificent works of architecture that are still great points of attraction in Pakistan.

Mughal Empire gradually lost power and started going downhill in the early 1700s. During their time of rule, they greatly influenced Pakistani culture, cuisine, and architecture. It's possible to come across many Mughal works in the old capital, Lahore.

After the decline of the Mughal Empire, the rule over Pakistan did not belong to a single country, Durrani, Marathran, Mughal, and Sikh Empires were fighting over territory until the British invaded Pakistan in 1839.

British forces advanced through Pakistan by making use of border disputes and winning many wars. By 1893, all of Pakistan was successfully invaded by Britain and was a part of the "British Indian Empire." In 1900, the British administration in Agra and Oudh provinces changed the main language to Hindi after hearing the demands of the Hindu majority. This jeopardized the Muslim minority which made up about 1/5th of the population. The Muslim community having already suffered a lot, gathered to avoid assimilation. In 1906 All-India Muslim League was founded by Nawab Kwaja Salimullah. Originally starting as a political party staying loyal to British rules and protecting the Muslim minority, Muslim League's objectives gradually changed as Britain made pro-Hindu decisions. As the party started to oppose Britain, a remarkable man, Muhammad Ali Jinnah joined the All-India Muslim league in 1913. He caught people's attention with his ideas and became the president of the party in 1916.

Jinnah originally supported the idea of a united country where Muslims would be guaranteed one-third of the seats in the parliament, but his demands were rejected by congress. Muslim league parted ways with the Congress due to their demands being rejected and a difference in opinion with Mahatma Gandhi.

Muhammad Ali Jinnah and Mahatma Gandhi, founding figures and presidents of independent Pakistan and India (1944)

Famous writer and poet Muhammad Iqbal called out for an Islamic autonomous nation-state in a troubling political situation. The state was named by a Muslim Cambridge political sciences student Rahmat Ali; he used the name of provinces to create the acronym, Pakstan (P for Punjab, A for Afghania, K for Kashmir, and Stan for Balochistan). Letter i was later added to improve pronunciation, the name also meant "pure land" in Urdu and Persian.

The announcement of Pakistan caused political controversy and quickly became a hot debate topic in congress. Jinnah stood his ground and espoused the two-nation idea against Hindu politicians. The concept of a united India was later unanimously rejected reasoning inter-religious violence.

With British rule weakening due to World War 2, the only remaining hurdle in the way of forming Pakistan was the political formality. In June 1947, the leaders representing the congress, Muslims, the untouchables, and Sikhs came to agree on the partition of India. Upon these advancements, the United Kingdom Parliament issued the "Independence act of 1947". The act decided on the newly drawn divided borders and renounced some of the British autonomy and influence over the newly formed India and Pakistan.

Following the act, Pakistan gained its independence on 14/15 August 1947, with the endeavors of Muhammad Ali Jinnah and many more politicians, writers, and Muslims supporting the Pakistan Movement.

Although the act did not mention any population exchange, Sikhs and Hindus on the Pakistan side and Muslims on the Indian side felt insecure causing mass amounts of migration to happen under poor conditions. In some areas like Punjab, Jammu, Kashmir, and Rajputana the minorities were heavily subjected to gang violence, abduction, murder, and rape. Hundreds of thousands of people are estimated to have died during the partition and many have escaped by overcrowded refugee trains, leaving behind their belongings.

The Urdu Language

Urdu is the main language of Pakistan and is recognized as an official language in several states in India. It is the 10th most spoken language in the world with 230 million speakers. Urdu's origin is based on the intermingling of different cultures and languages. During the Islamic conquests of the Indian subcontinent, the Islamic and Hindu cultures blended. The Muslims spoke Arabic, Persian and Turkish; languages the locals could not understand. Urdu was born to remove the language barrier, a language containing both the languages of the Islamic world and the Indian subcontinent, a language formed by many other languages. It was named after the Turkish word "Ordu" meaning army as it was the language formed by the Islamic armies.

Urdu shares most words with Hindi, but it has a good share of Turkish, Arabic, and Persian words as well.

Buhran–Bohran, Sayfa-Safa, Sade-Sada, Adalet-Adalat, Bahar-Bahaar, Hakikat-Haqeeqat are some of the examples of common words between Turkish and Urdu.

CULTURE

Truck Art:

Truck Art is a form of traditional art practiced in Pakistan featuring calligraphy, vivid colors, and floral patterns. Trucks are painted and decorated by their respective owners to remind them of their home on long trips. The decoration often consists of depictions of poetic verses or quotes.

Truck arts also differ from region to region. To give an example, wood is more common as decoration in Balochistan whereas plastic is more commonly used around Islamabad.

Shalwar Kameez:

Shalwar Kameez is a traditional dress worn by both men and women that was brought by the Muslims in the 13th century. A Shalwar is a flexible and often baggy type of pants held up by an elastic belt or a drawstring. It is used by many Islamic Middle Eastern countries with different names and styles. A kameez is a long plain tunic with open seams around waistline. Both Shalwar and Kameez are carefully woven mostly from cotton, granting great freedom of movement to the wearer.

Just like the truck arts, the designs of shalwar and kameez also highly differ between regions and additionally genders. Punjabi shalwars also known as Suthans are by far the most popular ones. Even the colonizing British women found the dress to be suited for high fashion and helped it become popular.

Shalwar Kameez, traditional dress of Pakistan worn by both men and women

In this article, I tried to briefly explain Pakistan's beauties, culture, and history. Hopefully, it has been an enjoyable read for you. Thank you for reading so far and see you on the next issue :^)

Eren Berk Karabulut

Special thanks to Zain, Nikhil, Ali, Diya and Kevin

Y E N K İ

Memphis Grizzlies, kısa bir yeniden yapılanma sürecinin ardından play-off'a geri döndü. Eskinin temelleri, şimdinin gerekleriyle...

Run TMC, 7 Seconds or Less, Bad Boys... Amerikan spor kültürü, lakap üretmekle oldukça maharetlidir. NBA tarihinin de geri kalır yanı yoktur, tıpkı bu üçü gibi sayısız örnek, ligin 75 senelik tarihinin tozlu raflarında kendine yer bulur. Ancak bir lakabın, aynı takımın farklı dönemlerine de ışık tutabilmesi sıkça rastlanır bir durum değildir. Memphis Grizzlies ise bugünlerde bir istisnanın peşinde. Kulüp 2010'ların başına damga vuran takımın karakterini günümüzün hücum gerekleriyle harmanlayarak 'Grit and Grind'ın geliştirilmiş versiyonunu ortaya çıkarmaya hazır.

M E S K E N

NBA'nın Kanada açılışıyla 1996 yılında Vancouver'da kurulan Grizzlies Organizasyonu Kuzey'de aradığını bulamadı 25 galibiyet dahi göremeden geçen altı sezonun ardından yeni adresi Memphis'ti Pau Gasol'ün bir yıldıza dönüştüğü elli galibiyet sınırında gezdikleri 2004-2006 arasında play-off'tan ilk kez bir kaşık aldılar. Damaklarındaki tat acıydı; zira üç sezon üst üste, ilk turda süpürüldüler.

2008'de Pau Gasol'ü Lakers'a gönderip karşılığında pek de bir şey almadıkları takas yeniden yapılanmanın ilk adımıydı. Draft hakları Memphis'e geçen Marc Gasol abisini barındıran alışverişin o denli tek taraflı olmasını sağlayacaktı. Yolculuk Mike Conley Rudy Gay'in etrafında başlıyordu. İyi bir çaylak sezonu geçiren O.J. Mayo iyiydi draft seçimini 2009 yazında Clippers yapacaktı. İlk sıradan takıma kattıkları Blake Griff'in dört numara rotasyonunda önünü açmak için Zach Randolph'u elden çıkarmaya hazırlardı. Hatta o kadar hazırlardı ki, karşılığında aldıkları Quentin Richardson'ı üç gün sonra Minnesota'ya postalayacaklardı.

Randolph, Clippers formasıyla o sezona çıktığı 39 maçta 20.9 sayı, 9,4 ribaund gibi ışıltılı ortamlar tuttursa da Griffin çok daha fazlasını vadeliyordu. Üstelik Z-Bo'nun gerçek Portland yıllarından kalma kötü şöhreti gerek sezon içinde Lou Amundson'a yumruk atıp oyundan atılması imajına pek yardımcı olmamıştı. Clippers'a göre kazanan bir yapının parçası olması güçtü. Takip eden yıllar onları feci halde haksız çıkaracaktı.

Ertesi sezon Randolph, kariyerinde ilk kez All-Star seçiliyor, Memphis play-off'un kıyısından dönüyordu. Umutlar yeniden yeşermeye hazırdu. Eksik halka 2010 yazında takıma katılan Tony Allen'la tamamlanıyordu. Ligdeki ilk altı sezonunu Celtics'te geçiren Allen zirveye oynamanın gereklerini birinci elden deneyimlemişti. Ancak Boston'da gölgede kaldığını hissediyordu. Özellikle play-off döneminde azalan dakikalarından mutlu değildi. Demir almaya hazırdu ve yeni limanı ona evinde hissettirecekti. Karşılığında, Allen takıma savunma kimliği aşılacak, Grit and Grind kelimeleri ilk kez onun ağzından dökülecekti.

G R I T A N D G R I N D

“Tamamen yüreğimizle alakalı. Grit ve Grind” Grizzlies'in 8 Şubat 2011'de dönemin afili takımı Thunder'ı uzatmada geçtiği maçın ardından nasıl kazandıklarını böyle açıklıyordu Allen. Kabaca “azim ve öğütmek, çok çabalamak” şeklinde çevirebileceğimiz iki kelime, Memphis basketboluyla özdeşleşecekti. O gün savunmada büyük bir azimle Kevin Durant'ın karşısında durmuş hücumda da çemberi zorlaya zorlaya, kalan kariyerinde de daha fazlasını atamayacağı 27 sayıya ulaşmıştı. Yıllar sonra açıkladığına göre mesajın adresiyse Rudy Gay'di. Zira parmağındaki acı sebebiyle bu maçı pas geçeceğini söyleyen takım arkadaşına “Dün değirmen smaç vururken öyle görünmüyordu.” cevabını vermişti. Dirayet tohumları, soyunma odasına ekilmeye başlamıştı.”Grindfather” lakabını alan Allen, şehirde geçireceği yedi senenin altısında ligin en iyi savunma beşlerine seçilecekti. Arkasında 2013'te Yılın Savunmacı ödülünü alacak zekasıyla Marc Gasol onun yanında da acı kuvvetiyle Randolph vardı. Memphis rakiplerini öğütmeye hazırdu. Play-off'a dönüş şaşaalıydı. Son sıradan trene binip,61 galibiyetle normal sezonu kapayan Batı lideri San Antonio Spurs'le eşleştiler. Gay omuz sakatlığıyla sezonu kapamış, Mayo'nun rolü azalmıştı. Çekirdek dörtlü Gasol, Randolph, Allen ve Conley merkezde olduğu yapı; altı maçta yola devam ediyordu. Lig tarihinde yedi maçlık formatta bir numaralı seri başını deviren ikinci takımlardı. Sonraki turda karşılarında Durant, Westbrook, Serge Ibaka ve James Harden'ı barındıran Thunder vardı. Evlerindeki dördüncü maçta,3-1 öne geçmelerine ramak kalmıştı. Ancak üç uzatmaya giden bir klasiğin ardından seri eşitlenmiş, nihayetinde yedi maçta gülen OKC olmuştu. Bu play-off yolculuğu, takımın rotasını netleştirmişti. Sırtlar, Gay ve Mayo'nun verimsiz skorerliğine değil, çekirdek dörtlünün sağlamlaşan karakterine yaslanacaktı. Ertesi sezon ortası Gay, sezon sonuysa Mayo bavulları toplayacaktı.

Grit and Grind dönemi üst üste yedi sezonluk play-off macerasıyla geçildi. Sıkça da Thunder ve Spurs'e tosladılar. En ihtişamlı sezon 2012-2013'tü 56 galibiyetle biten normal sezon, Clippers ve Thunder'ı eledikleri bir play-off'la süslendi. Kulüp tarihinin tek konferans finali, Spurs'e karşı galibiyet alamadan neticeleniyordu.

2017’de Allen ve Randolph’un ayrılığıyla bir çağ kapanıyordu. Play-off’a uzak kalan Memphis’te önce Gasol, akabinde de Conley, yüzük umutlarını yeniden yeşertebilecek adreslere doğru yola çıkıyordu. Ancak Memphis’te kural belliydi; bir Gasol gider, takımı üzerine kuracak gencecik başka bir yetenek kapıdan içeri girerdi. O yetenek 2019 Draft sınıfının iki numarası Temetrius Jamel Morant’di. Morant, düşük seviye bir kolej olan Murray State’den gelmesine rağmen yıllardır yolu gözlenen Zion’ın hemen arkasında seçilirken bazı “Acaba?” soruları duyuluyordu. Daha zayıf rakiplere karşı yaptıkları, kolej basketbolunun ağababalarından birini seçmekten daha mı riskliydi?

O yılın bir diğer önemli notu 12 senedir genel menajer olan Chris Wallace’ın görevinden alınmasıydı Pau Gasol takası dahil birçok hamlesi sorgulanan Curry Harden Ricky Rubio ve DeMar DeRozan gibi isimlerin önünde Hasheem Thabeet’i seçen 2016 yazında Chandler Parsons’ı 94 milyon dolarlık bir kontrole şehre getiren Wallace, takımı geliştirmeyi başaramamıştı. Yerine geçen Zach Keliman’dı. Otuz yaşındaki çiçeği burnunda genel menajer soru işaretlerine kulağını tıkayıp Morant’e sadık kaldı. Conley ve Gasol karşılığında draft hakları toplarken bir yandan maaş yükünü hafifletti. Koç seçiminden de alınının akıyla çıktı. Spurs tedrisatından yetişip Mike Budenholzer’ın asistanıyken Hawks ve Bucks’ta kazanan yapıların içinde bulunan Taylor Jenkins’e direksiyonu emanet etti. Takımın genç nüvesiyle büyümeye hazır olan Jenkins, Yaz Ligi’ni takımın başında geçirerek başladığı Memphis mesaisinde her sezon beklentilerin üzerine çıkmayı başardı. Kleiman da öyle...2019 Draft’ında Ja’nın yanında takıma katılan Brandon Clarke ertesi yaz otuz numaradan seçtiği Desmond Bane ve ikinci turdan gelen Xavier Tillman’la şimdilik turnayı gözünden vurmuşa benziyor.

Grizzlies, birkaç senelik aranın ardından gözünü yeniden zirveye dikmeye hazır. Afili süper yıldızı, açık alanı çok seven kurgusuyla bu takım ilk başta “Grit and Grind”e taban tabana zıt gibi görünebilir. Thunder’a 73 sayı fark atıp NBA rekoru kırdıkları maçta olduğu gibi bir hücum üretkenliğini, Z-Bo’nun alçak post zorlamalarıyla yan yana tahayyül etmek kolay değil. Detaylara indiğimizdeyse on sene öncesinin mirasına tutundukları alanları yakalamak mümkün. “Grit and Grind” ligin en boğucu ve sert savunmalarından birine sahipti. Çekirdek dördlünün ilk sezonu 2010-2011’i en iyi onun savunma takımı olarak geçtikten sonra tek bir istisna hariç ilk onun dışına çıkamadılar. Tıpkı o takım gibi Morant önderliğindeki yeni nüve de geçen sezon ilk kez play-off biletini alırken en iyi on savunma arasına girdi. Bu yıl da o çizgiyi koruyorlar. Üstelik, Allen gibi rakibin en iyi dış atıcısını savunan Dillon Brooks’un parkede geçirdiği dakikalarda, Basketball Reference verilerine göre ligin en iyi beş savunma takımından birine dönüşüyorlar. Allen’ın aksine, Brooks’un hücumda bir zafiyet yaratması bir da büyük bir artı.

Memphis geçen sezon ligin maç başına en çok top çalan takımıydı. Tıpkı 2011’de olduğu gibi...Rakipleri top kaybına zorlama konusundaki maharet de buna paralel olarak iki yapının pozitif yönde benzeştiği başlıklar arasında. Cleaning the Glass verilerine göre bu alanda lig beşincisi olan Memphis, genç çekirdeğin olgunlaşmasıyla önümüzdeki yıllarda da üst sıralarda kalmaya aday.

2010'lardaki Grizzlies, Z-Bo' ve Gasol etkisiyle hünerli bir hücum ribaundu takımıydı. Bu sayede ekstra  anslar üretiliyor düşük verimli  ut performanslarını bir nebze ikame ediyorlardı. Benzer şekilde bu Memphis de efektif saha içi yüzdesinde ligin en zayıf on takımı arasında.   z m üretmek için yazdıkları reçete tanidik bir ilaç var: Hücum ribaundları. Bu sezon rakip potada oluşan ribaundların yüzde 32.4' n  çeken Grizzlies, bu alanda lig lideri. Eski günlerdeki gibi... Bu sezon ligin en az   l k hacmine sahip üç takımından biri olmaları yine geçmişin hayaletini hatırlattıkları konular arasında.

Grizzlies,2010'lardan miras kalan sağlam temellerle artık sınıf atlamaya hazır Z-Bo gibi Michigan State'te Tom Izzo tedrisatından geçip Memphis'e gelen Jaren Jackson Jr.  ut tehdidiyle daha fazla alan açabiliyor. Yedi sene boyunca ikinci kısa üreticiyi bulamadıkları yıllara inat, sezonun en çok gelişme kaydeden oyuncularından Desmond Bane, o görevi üstlenebilir vaziyette. Kadro derinliğinden yakındıkları yılların  zerine De'Anthony Melton'dan Brandon Clarke'a ligin en derin rotasyonlarından birine sahipler. Bir de zamanında sahip olmadıkları bir lükse, amiyane tabiriyle bir lavabo açıcı edasıyla h cumdaki her türlü tıkanıklığı a maya mazhar Ja Morant'e...

Zach Randolph'un 50 numaralı forması 11 Aralık 2021 tarihinde emekli edildi. Marc Gasol, Conley ve Allen'ın formalarında da yakın gelecekte FedEx Forum'daki yerlerini alacak. Memphis sakinleri, bundan 15 sene sonra benzer bir töreni Morant'ın 12 numarası için tertip etmenin hayalini kuruyor. Diğer dört formanın kıyısına,  ampiyonluk bayrağının hemen yanı başına...

Yiğit Duhan Aydın
&Altay Temel

Hestia

Merhaba, derin bir nefes alın. 10'dan geriye doğru saymaya başlayın. Neden mi? Çünkü yalan dolan, ihanet ve yamyamlığın altın çağını okumaya başlamak üzeresiniz. Sanırım Yunan Mitolojisi demek daha doğru olur.

Size anlatmaya çalışacağım kısım Yunan Mitolojisinin yüzde onu bile değil. Yine de o kadar karışık ki... Sanırsınız lise matematik müfredatı! Hatalarımı mazur görmeniz dileğiyle. Hadi 12 Olimpos Tanrısı! Gaza geldim de... Aslında bu yazımıza Hestia'yla başlayacağım.

Uranüs ve Gaea kadar geriden başlarsak uyuyabilirsiniz. O yüzden Kronos yani zamanın tanrısı ve Rhea'dan başlayalım.

Kronos'un babasını yani Uranüs'ü annesinin verdiği orakla milyonlarca parçaya ayırmasıyla başlıyor mitimiz. Şeyy, tabii bu olay olurken Uranüs'ün eli de armut toplamıyordu. Oğlunu lanetledi. Bu lanet Kronos'un mental sağlığını çökertti sanırım. Lanet şuydu: Bir gün kendi çocukların da seni öldürecek!

Çözüm oldukça basitti bana kalırsa . Çocuk yapmamak! Ama dostum izdiham, acı ve vahşet nerede? Kronos çocuk yapıp onları yemeye karar verdi. Çocukları da onun gibi yok edilemez olduğu için en iyi seçenek bu gibiydi. Şunu da belirtelim bazılarınız Kronos'u Satürn olarak da biliyor olabilir. Bu yanlış bir bilgi değildir. Helenistik Dönem'de Doğu ve Batı'nın kaynaşması Yunan Tanrılarını Romalıların da benimsemesine neden olmuştur. Yunan Tanrılarını kendi kültürlerine uydurmak için bazı değişiklikler de yapmışlardır. Bu bazı tanrıların birkaç karakteristik özelliğinin değişmesine ve Romalı yeni bir isim kazanmalarına sebebiyet vermiştir.

Biz ilk çocuktan başlayacağız. En büyük kardeş! Maalesef ilk yenen ve mideden en son çıkan, bu yüzden diğer tanrılar onu en küçük kardeş olarak görmüşlerdir. Zeus'tan neden başlamadık o tanrıların kralı değil miydi dediğinizi duyar gibiyim. Zeus (Jüpiter) fazlasıyla şımartıldı. Önden hanımlar!

Sonunda Hestia: Aile ve Ocak Tanrıçası, Roma formu: Vesta

Bu tanrıça pek bilinmez. Nedeni açık ara en sabırlı, erdemli ve kibar tanrıça olarak bilinmesi ve etliye sütlu ye pek karışmamasıdır. Hestia annesi Rhea'ya benziyordu. Nazik ve iyi yürekliydi. Ancak annesinden önemli bir noktada ayrılıyordu. Tanrıça Rhea 'Ulu Anne' olarak bilinirdi. Hestia ise Zeus'tan bakireliğini istemiş bir tanrıçaydı.

Hestia Antik Yunan ev hayatında çok önemli bir yere sahipti. Ancak neredeyse hiçbir mitolojik anlatımda büyük bir role sahip değildir. Bunun başlıca nedenlerinden biri Yunanlıların Hestia'yı fazilet timsali olarak nitelendirip aksiyon yoksa mit de yok düşüncesi olabilir. Fakat daha doğru açıklaması Antik Yunan'da Olimpos Tanrılarını bir arada tutma görevi bu zavallı kadına yüklenmişti. Aile tanrıçası olduğu için elbette bu mantıklıydı ama okudukça göreceksiniz –Artemis, Athena dışında- hiçbirisi çekilir tip değil. Olimpos'un koruyuculuğunu üstlenmiş olduğu için diğerlerinin aksine Olimpos Dağı'ndan inmeye pek hevesli değildi. Olimpos'taki barışı -kısmen- sağladığı söylenir.

Hestia çok mütevazı bir tanrıçaydı. Kendisine adanan tapınağı yoktu. (Roma'da Vesta Bakireleri tapınağı hariç) Berbat bir durum gibi görünüyor. Tapınağının olmaması yani... Ama bir dakika bekleyin. Olimpos'ta yanan kutsal ateş ve yanan her ocak onun kutsal mekanı sayılıyordu. Yani tanrıçaya dua etmek için Yunanlıları yapması gereken tek şey yanan bir ateş bulmaktı. Ayrıca Hestia'nın kutsal alanlarından sayılan yerlerden birkaçı daha şunlardır: İnsanların toplanma alanları, kamu binaları.

Hestia aynı zamanda Metropolis'i temsil ederdi. Bu yüzden Antik Yunan'da Metropolis'ten ayrılan koloniler yanlarında şehirde yanan ateşi meşaleler yardımıyla götürürdü. Böylece Hestia'nın koruyucuları olduğuna inanırlardı ve de Metropolis'in bir parçası olduklarına.

Hestia genelde başı kapalı olgun bir kadın olarak tasvir edilirdi. Asla makyaj yapmazdı, gösterişli ve açık kıyafet giymezdi. Sessizlik ve barış yanlılığı tanrıçanın en bilinen özellikleridir. Kutsal hayvanları eşek ve domuzdur.

Hestia'nın en bilinen miti Olimpos'taki tahtını sonradan piyasaya çıkan Dionysos'a bırakmasıdır. Bir aile içi tartışmayı engellemek için büyük bir bedel.

Bu güzel bir efsane olsa da eski mitlerde böyle geçmez. Bir nevi iki farklı senaryoya sahip bir mittir. Poseidon ve Apollan bir gün Hestia'ya aşklarını sunarlar. Fakat Hestia ikisini de istemez. Zeus'a gider. Zeus Hestia'nın sonsuza dek bakir kalma isteğini anlamlandıramaz ve ikisinden birisini seçmesini söyler. Bunun üzerine Hestia “ Ben sonsuza dek yuva ocağı sorumlusu olurum. Ateşi diri tutarım. Ailem içim ne gerekiyorsa onu yaparım.” der. Bundan çok etkilenen Poseidon ve Apollon evlilik tekliflerini geri çekerler. Zeus ise Hestia'yı kutsal ateşin sorumlusu yapar ve bakirelik isteğini onaylar. (Bu versiyona göre Dionysos gelmeden önce zaten Hestia tahtını bırakmıştı.) O ocak başında mutluydu. Mütevazı bir kadındı. Yaşamını ailesinin birliğini korumaya adanmıştı.

Diğer sayıda görüşmek dileğiyle...

kurgu sanatı (Taylor's Version)

Tam adı Taylor Alison Taylor olan Taylor Swift 13 Aralık 1989'da doğdu, kariyerine ciddi anlamda ilk defa 2006 yılında çıkarttığı kendi adını taşıyan albümü ile başladı, sonrasında 2008 Fearless, 2010 Speak Now, 2012 Red, 2014 1989, 2017 reputation ve 2019 Lover olarak devam etti. Bu ilk 7 albümünde ilhamı hep kendi yaşamı ve deneyimleri üzerine olmuş, kendi çocukluğundan, medyadaki imajından, aşk hayatından, arkadaşlık ilişkilerinden birçok iz taşıyan şarkılarıyla karşımıza çıkmıştı. Ancak 8. stüdyo albümü folklore'un çıkışıyla bu geleneği bozan Taylor, kurgusal hikayeler ve karakterlerden bolca yararlandığı, her şarkının arka planında derin anlamlar barındırdığı bu albümle Grammy yılın albümü ödülüne de layık görüldü. folklore'den hemen sonraki albümü hatta folklore'un kız kardeşi olarak anılan evermore albümünde de bu yeni geleneğin izlerini görmeye devam ediyoruz. Başarılı kurguları ile bizi içine çeken bu iki albümden ilgi çekici hikayelere sahip birkaç şarkıdan bahsedelim istedik bu köşemizde, hazırsanız başlıyoruz!

içerik

love triangle: cardigan, august, betty
the last great american dynasty
my tears ricochet
seven
the lakes
champagne problems
'tis the damn season
no body, no crime
ivy

spotify kodu

love triangle(aşk üçgeni): cardigan, august, betty

folklore albümünün en ses getiren hikayesi august-james-betty aşk üçgeninden bahsedeceğim şimdi. Betty ve James iki lise öğrencisi, uzun süredir birlikteler ve sağlıklı bir ilişkileri var. Bir gün James, Betty’i bir partide başka biriyle dans ederken görüyor ve kıskanıp çekip gidiyor. O senenin yaz tatilinde August diye bahsedeceğimiz kızla –ismi Taylor tarafından onaylanmadı- birlikte oluyorlar, Ağustos ayını beraber geçiriyorlar. Bu hikayenin kötü kahramanı ilk bakışta August gibi görülse de o sadece James’i seviyor, tek suçu bu. Neyse, Ağustos ayı “bir şişe şarap gibi bitip gidiyor.” Betty şarkısı James’in Betty’e özrü niteliğinde, August şarkısı August’un perspektifinden James’le beraber geçirdikleri zamanı, Cardigan şarkısı ise Betty’nin bu olaylara bakış açısını konu alıyor. Taylor’ın zihninde olayların sonunda Betty James’ dönüyormuş, söylemeden geçmeyelim.

cardigan-you drew stars around my scars, now i’m bleeding

Betty çok olgun bir kız, şarkıda birçok kez “Gençken hiçbir şey bilmediğini sanıyorlar ama ben gençken her şeyi biliyordum” diyor.” Yara izlerimin etrafına yıldızlar çizdin, ama şimdi kanıyorlar (You drew stars around my scars but now I’m bleedin’)” sözlerinden anladığımız üzere James onu çok mutlu etmiş, sonra da onu terk ederek yıldızlara dönüştürdüğü bu yaraları tekrar kanatmış. Betty yatağın altında eski bir “hırka” gibi hissederken James onu giymiş ve favorisi olduğunu söylemiş, şarkıya ismini veren meşhur "hırka" Betty anlayacağınız. Şarkının devamında Betty “Bana geri döneceğini biliyordum.” diyor. Ve öyle de oluyor, Taylor’ın daha sonra açıkladığına göre onun kafasında tekrar birlikte oluyorlarmış.

august-to live for the hope of it all

August şarkıya James’le geçirdikleri zamandan hatırladığı küçük detayları sayarak başlıyor: tuzlu hava ve kapının üzerindeki pas (Salt air and the rust on your door). O ay onun için o kadar masalsı geçmiş ki en küçük detaylarını bile hatırlıyor. Hayatını bu bir umuda bağlamış, belki James arar diye tüm planlarını iptal etmiş. “Güneşin altında sırtın, keşke üzerine adımla yazabilsem (Your back beneath the sun, wishing I could write my name on it)” sözleriyle James’e sahip olmayı ne kadar çok istediğini anlıyoruz.” Okula döndüğünde beni arayacak mısın?” diyor ve “Bir anlığına onu elde ettim sanmıştım” diye ekliyor. Ancak şarkının devamında sıkça tekrarlıyor: Benim değildin ki seni kaybedeyim (You weren't mine to lose). Daha sonra müzik gittikçe soluyor, tıpkı o Ağustos ayının zamanda bir ana akıp gittiği gibi (August slipped away into a moment in time 'cause it was never mine).

betty-it was just a summer thing

Şarkı James’in Betty’e özür mektubu niteliğinde, diğer iki şarkıya göre çok daha basit ve günlük bir dille yazılmış. Kaykayla Betty’nin evinin önünden geçerken nefes alamadığını söylüyor şarkının başında, yani ona yaptıkları yüzünden vicdan azabı duyuyor. Zaten önce duyduğu dedikoduların doğru olduğunu itiraf ediyor ve “Şimdiye kadar yaptığım en kötü şey sana yaptıklarımı.” diye devam ediyor. Olayların nasıl geliştiğini açıklıyor, August’un onun en kötü varsayımlarının bir simgesi olarak (...She pulled up like a figment of my worst intentions) ortaya çıktığını ve bunun bir “yaz şeyi(would you trust me if I told you it was just a summer thing?)” olduğunu söylüyor. Betty’nin aksine o sadece 17 yaşında olduğunu ve hiçbir şey bilmediğini iddia ediyor.”Partine gelsem, beni ister miydin, bana sarılır mıydın yoksa cehenneme gitmemi mi söylerdin (But if I just showed up at your party would you have me? Would you want me? Would you tell me to go straight to hell ?)” sözleri şarkının devamında “Partine geldim, evet geldim. (Yeah, I showed up at your party)” sözlerine dönüşüyor çünkü yapmak istediği tek şey onunla barışmak, bu buluşmanın tıpkı hayal ettiği gibi onun kırık kanatlarını onaracağını umuyor. (Will it be just like I dreamt it, will it patch your broken wings?)

the last great american dynasty-i had a marvelous time ruinin' everything

Bu şarkıda Taylor büyük ihtimalle yıllar boyunca arkadaşlarına tekrar tekrar anlattığı hikayeyi bize de anlatmaya karar vermiş: Taylor'ın Rhode Island'daki mini sarayının hikayesi. Kahramanımız ise Rebekah adında bir kadın, zamanın petrol zenginlerinden birinin oğlu ile evliliğinden sonra eşinin kalp krizi sebebiyle ölmesinin ardından daha öncesinde beraber aldıkları tatil evinden kalan miras ile çılgın partiler vermeye başlamış. Komşular ise şu fikirdelermiş "And they said "There goes the last great American dynasty" "Who knows if she never showed up, what could've been" "There goes the most shameless woman this town has ever seen""She had a marvelous time ruinin' everything""(Ve onlar dedi ki: işte son Amerikan hanedanlığı yıkılıyor, eğer o gelmeseydi kim bilir neler olurdu, bu kasabanın gördüğü en utanmaz kadın işte gidiyor ve o her şeyi mahvederken mükemmel zaman geçirdi.) Anlayacağınız biraz sinirliler bu gösterişe, sonrasında Rebekah da ölüp gittikten 50 yıl sonra içinde çılgın partiler verilen bu evi Taylor alıyor (Holiday House sat quietly on that beach, free of women with madness, their men with bad habits and then it was bought by me [Tatil evi bu sürede sessizce kıyıda oturdu; deli kadınlar, onların kötü alışkanlıkları olan erkeklerinden kurtarıldı ve sonra benim tarafımdan satın alındı]) ve az önceki "Her şeyi mahvederken mükemmel zaman geçirdi ("She had a marvelous time ruinin' everything")" sözü "Her şeyi mahvederken mükemmel zaman geçirdim (I had a marvelous time ruinin' everything)"e dönüşüyor ve şarkı bitiyor.

my tears ricochet-when you can't sleep at night,you hear my stolen lullabies

Bu şarkıda Taylor gerçek olarak eski plak şirketinin kurucusu olan Scott Borchetta'dan bahsetse de (ki bunu "And I can go anywhere I want, anywhere I want; just not home(ve ben ev(eski plak şirketim) dışında her yere {herhangi başka bir plak şirketine} gidebilirim" sözünden anlayabiliyoruz.) şarkının gidişatı ölen birinin kendi cenazesine katılması konsepti üzerinden ilerliyor. Bu konsepti ise hemen ilk kıtadan öğreniyoruz:

"We gather here, we line up weepin' in a sunlit room, and if I'm on fire, you'll be made of ashes too. Even on my worst day, did I deserve, babe all the hell you gave me? 'Cause I loved you, I swear I loved you 'til my dying day" (Bu güneşli odada toplandık, sıraya dizildik ve ağlıyoruz. Eğer ben yanıyorsam sen de küllerinden yapılmış olacaksın. Cidden bana verdiğin cehennemi hakettim mi? Ve yemin ederim seni sevdim, öldüğüm güne kadar) Ne kadar Taylor ve eski şirketi iyi ayrılmamış olsa bile (daha sonrasında Taylor'ın kendi yazdığı, projeksiyonda görev aldığı 6 albümlük diskografinin tüm hakları Scoott tarafından başkasına satıldı, bu noktada bu müzik kataloğuna ise "And when you can't sleep at night you hear my stolen lullabies (ve uyuyamadığın gecelerde benim çalınmış ninnilerimi duyacaksın.)" sözündeki çalınmış ninniler olarak gönderme yapıyor) Scoott ile aralarında özel bir bağ vardı çünkü Taylor'ın endüstriye girişi Scoott sayesindeydi. Dolayısıyla şarkı boyunca Taylor, Scoott ile kötü biten iş arkadaşlığını ölmüş birinin kendi cenazesine yukarıdan bakması kurgusu ile anlatıyor.

seven- are there stil beautiful things

Şarkının anlatıcısı şarkı boyunca aile içi şiddet gören bir arkadaşına sesleniyor, ikisi de çocuk masumiyetiyle anlamlandıramıyorlar bu durumu. "Bence sizin eviniz hayaletli, çünkü baban hep kızgın ve sebebi bu olmalı (I think your house is haunted, your dad is always mad and that must be why)" diyor anlatıcımız. Onu kurtarmak için de ortaya "Bence gelip benimle yaşamalısın, böylece birlikte korsan olabiliriz ve hep ağlamana ve dolapta saklanmana gerek kalmaz. (And I think you should come live with me and we can be pirates then you won't have to cry or hide in the closet)" gibi bir çözüm atıyor. Şarkı boyunca çocuk masumiyetini ve saflığını, insanı sakinleştiren duru melodiler eşliğinde gözlemliyoruz. Birbirlerine duydukları sevginin hiç bitmeyeceğini, "bir folk şarkısı gibi süreceğini" söylüyorlar. Taylor'ın şarkının yazım sürecinde, küçükken sahip olduğu bir arkadaşından ilham aldığı söyleniyor.

the lakes- take me to the lakes where all the poets went to die

folklore albümünün deluxe versiyonunda yer alan the lakes'in yazım süreci, Taylor'ın İngiltere'deki Lake District'i ziyaret etmesi ile başlıyor. 19. Yüzyılda William Wordsworth, John Keats gibi birçok şairin ve sanatçının hayatın koşuşturmasından kaçmak adına ömürlerinin geri kalanını buradaki dışı mor salkımlı küçük kır evlerinde geçirmek için buraya taşındıklarını öğreniyor ve hayatı boyunca onun da hep böyle bir kaçıışı düşlediğini hatırlıyor. Çünkü şu anda bulunduğu yere ait olmadığını hissediyor ve belli ki zamanında o şairler de öyle hissetmiş. Asırlar önce yaşamış insanların duygularına ve hayallerine bu denli güçlü empati kurabilmesi Taylor'ı çok etkiliyor. William Wordsworth'un mezarını ziyaret ettiğinde onu ruhunu öldüren şeylere bağlı kalmayıp "the lakes"e gittiği ve yazmaya devam ettiği için çok ilham verici bulduğunu söylüyor. Ve böylece Aaron Dessner ile birlikte bu şairane şarkıyı yazıyorlar.

'tis the damn season-It always leads to you in my hometown

Bu şarkı kısaca kasabasından ayrılıp ünlü olduktan sonra kasabaya geri dönen bir sanatçı ile ilgili. Ailesini, eski aşkını, eski okulunu (I parked my car right between the Methodist and the school that used to be ours[Arabamı kilisenin ve eskiden bizim olan okulun arasına park ettim]) tekrar görmesi sanatçıyı duygusallaştırmasının yanında eski aşkının onun kadar üzülmemiş olması da şarkıda geçiyor. (There's an ache in you put there by the ache in me but if it's all the same to you, It's the same to me[Senin içinde bir acı var, benimkini de ekle. Ama eğer her şey sana aynı geliyorsa bana da öyle.]) Yeni şeyler keşfetmeye devam etmek isteyen kahramanımızın ise bir yanı hep o kasabada ve eski aşığında kalacak. (And the road not taken looks real good now and it always leads to you in my hometown [Katetilmemiş yollar ne kadar da güzel duruyor ve o tüm yollar sana ve memleketime çıkıyor.]), şehirden uzaklaşan kız geri döndüğünde de bir kez daha acısını hatırlayınca şarkı bitiyor.

champagne Problems - "She would've made such a lovely bride, what a shame she's stuck in her head"

Öncelikle "champagne problems" kavramı ile başlayalım, bu kalıp "minik, ufak sorunlar" olarak ele alabileceğimiz kullanıma sahip. Kurgumuzdaki "minik, ufak sorunlar" ise büyük ihtimalle başrol kızımızın psikolojik sorunları. Olay ise kısaca şöyle gerçekleşiyor: başrol erkekimiz tüm arkadaş grubunu, kardeşini çağırıp dansın ortasında başrol kızımıza evlilik teklif ediyor, kız ise psikolojik nedenlerden dolayı teklifi kabul etmiyor (Your sister splashed out on the bottle now no one's celebrating[kız kardeşin şişeleri süslemeye çok uğraşmıştı ama şimdi kimse kutlamıyor.]) (Your mom's ring in your pocket, my picture in your wallet. Your heart was glass, I dropped it [Annenin yüzüğü senin cebinde, benim resmim senin cüzdanında. Kalbin bir camdı, ben düşürdüm]) (You had a speech, you're speechless love slipped beyond your reaches [bir konuşman vardı, şimdi suskunsun. Aşk ulaşabileceğinden çok uzaklara kaydı]) ("This dorm was once a madhouse" I made a joke, "Well, it's made for me"[Burası eskiden akıl hastanesiydi, dedim ki; benim için yapılmış.]) (One for the money, two for the show, I never was ready, so I watch you go [{bir tekerleme başlangıcı} hiçbir zaman hazır olmadım o yüzden gidişini izledim.] Sometimes you just don't know the answer 'til someone's on their knees and asks you "She would've made such a lovely bride what a shame she's fucked in her head, " they said but you'll find the real thing instead she'll patch up your tapestry that I shred (Bazen biri önünde diz çöküp sorana kadar cevabı bilmezsin. Dediler ki "Çok sevimli bir gelin olabilirdi, psikolojisinin bozuk olması ne kadar yazık.". Ama sen benim yerime gerçek bir aşk bulacaksın ve o kız benim mahvettiğim parçalarını onaracak.)) Aslında doğal sayılabilecek bir durumu derin ve acılı sözler ile anlatıp her dinleyişte yüreğimizi burkan Taylor'a da Türkiye'den saygılar.

no body, no crime-i think he did it but i just can't prove it

Taylor'ın buradaki ilham noktası izlediği cinayet dizileri, kendine seçtiği dava ise büyük ihtimalle 1938'de ceset bulunamadığı için bir türlü kapanmayan Marjorie West davası. Şarkının konusunun bu dava olması ihtimalini albümde ayrıca Marjorie ve Dorothea(Marjorie West'in ablasının adı) adında iki şarkı bulunması güçlendiriyor. Teorileri boşverip olaya geçelim. Şarkıdaki kahramanlarımız Este, Este'nin kocası, Metres, Taylor ve Este'nin 2 kız kardeşi. Şarkı aynı zamanda HAIM grubu ile düet ve 3 kız kardeş de buradaki gruptan. Şarkı Este'nin her salı arkadaşı ve kız kardeşleriyle buluştuğu Olivia Garden adlı restoranda başlıyor. Este, kocasının onu aldattığından şüpheli ve bu şüphesini "That ain't my merlot on his mouth (Ağızındaki tad benim merlotum değil.)" "That ain't my jewelry on our joint account (ortak hesabımızdaki mücevherler benim mücevherlerim değil.)"

Dizeleri ile dile getiriyor. Sonrasında şarkı boyunca anlamı değişerek kullanılacak nakaratımıza geçiyoruz: "I think he did it but I just can't prove it (bence o yaptı ama kanıtlayamam)", ilk kullanımı Este'nin aldatıldığına inanması hakkında. Sonrasında devam ediyoruz, bir başka salı Este ortadan kayboluyor, bu sefer Taylor'ın şüphesi Este'nin kocasının Este'ye zarar verdiği yönünde. Çünkü bu süreçte Este'nin kocası araba tekerlerini yeniliyor, metres eve taşınıyor ve cümlemiz yine geliyor: "I think he did it but I just can't prove it", kızlar ve Taylor bu işin sorumlusunun Este'nin kocası olduğunu düşünüyorlar fakat ortada ceset falan yok, dolayısıyla bir şey kanıtlayamazlar. Son aşamaya geldiğimizde ise Taylor ve kız kardeşler Este'nin intikamını almaya karar veriyorlar. Bunu ise şarkı boyunca "onun peşini ben ölene kadar bırakmayacağım (I ain't letting up until the day I die)" sözünün "onun peşini o ölene kadar bırakmadım (I wasn't letting up until the day he died)" hâline dönüşmesinden anlıyoruz. Bu süreçte cümlemiz iki kere daha kullanılıyor: metres kanıtları polise götürüyor ve polisler metresten şüpheleniyor (they think she did it but they just can't prove it) aynı zamanda metres ise Taylor'dan şüpheleniyor (she thinks i did it but she just can't prove it) fakat ortada ceset yoksa cinayet de yoktur diyerek şarkımız bitiyor.

ivy- my house of stone, your ivy grows and now i'm covered in you

ivy, sarmaşık metaforu üzerinden bir kadının kocası dışında birine aşık olmasını anlatıyor. "Benim taştan evim, senin sarmaşığın büyüyor ve şimdi de seninle kaplandım (My house of stone, your ivy grows and now I'm covered in you)" sözleri kadının o kişiye duyduğu sevgiden kaçamadığını ve teslim olduğunu anlatıyor bizlere. "O yaşlı dul her gün mezar taşına gidiyor ama ben onu bile yapamıyorum, her gün burada matem içinde oturup bekliyorum (the old widow goes to the stone every day but I don't, I just sit here and wait grieving for the living)" sözleri ise bulunduğu durumun çaresizliğini anlatıyor; elini o kişiye vermek istiyor ama o el kocasına ait, söz verilmiş bir kere(My pain fits in the palm of your freezing hand, taking mine but it's been promised to another.) "Evet, bu bir savaş, hayatımın lanet olası savaşı ve bunu sen başlattın." diyor, "seninle kaplandım" diyerek bitiriyor şarkıyı. İçinden çıkamadığı, teslim olamadığı, düzeltemediği bir durumun içinde sıkışıp kalmış ve bunun için aşık olduğu kişiyi suçluyor çünkü bu savaşı o başlattı, sarmaşıklarıyla onu esir aldı.

5 DAKİKA VARSAYIMI NEDİR?

5 dakika varsayımı tüm evrenin, insanların geçmişe dair anıları , dünyayı daha yaşlı gösterecek fosiller ve kitaplar ile desteklenerek sadece 5 dakika önce yaratıldığını ifade eder. Yani bu varsayıma göre 5 dakika öncesinde yaptığınız her şey yanıltıcı bir anıdır. Sevdiğiniz veya sevmediğiniz her şey bir illüzyona döndüğü gibi, hayatınız sadece 5 dakikadan oluşur. Anılar, savaşlar, antlaşmalar, pişmanlıklarınız ve iyi ki deddiğiniz her şey aslında hiç var olmamıştır.

Peki, ya bu varsayım doğruysa ve hayatın hiçbir anlamı yoksa? Kişiliğimizi anılarımız belirler ve anılarımızın bize zorla dayatılması sebebiyle nasıl biri olduğumuzu seçemeyiz yani özgür irade diye bir şey kalmaz. Özgür irade yoksa hiçbir insan suçlu değildir. Hapishanede olan insanlar hiçbir şey yapmamıştır. Borçlu olan insanlar isteyerek borç almamıştır. Yas tutmak gereksizdir çünkü aslında kimseyi tanımamışsınız, eski bayramlar hiç var olmamıştır. Yani geçmiş tamamıyla silinir ve özgür irademiz olmadığından hiçbir yaptığımızdan sorumlu tutulamayız. Kulağa ne hoş geliyor değil mi tüm hatalarımızdan arınmak? Ancak o kadar basit değil. Adalet sistemi kimse suçlu olmadığı için çöker. Sınavla girilen bütün kurumlar, aldığı insanları tekrar seçmek zorunda kalır. Demokrasi ile yönetilen ülkelerde seçimlerin tekrarlanması gerekir. Monarşi ile yönetilen ülkelerde ise ülkeye sahip kişi aslında hiç kral olmamıştır. Belki de en önemlisi ailenizi hiç tanımamış olmanızdır. Onlar aslında hiç var olmadı ve siz hiç kimseyi sevediniz...

Sonuç olarak dünyanın 5 dakika önce yaratılmış olması (bunu doğru kabul edersek) bizi bütün hatalarımızdan, pişmanlıklarımızdan ve yaptığımız tüm kötü şeylerden uzak tutar ama öte yandan biz aslında hiç var olmamışsınız, hiçbir şey yapmamışsınız. Fakat özgür irademiz ile yaptığımız her şey, bize dayatılan anılardan daha acı verici olsa bile kontrolün bizim elimizde olmaması fikri daha acı verici.

İlyas Arda Turpan

Kargo Gemilerinde Nükleer Güç Kullanımı ve Tarihçesi

Nükleer enerji uranyum-235 atomunun zincirleme fisyon tepkimeleri sonucu açığa çıkan enerjidir. İlk defa 2 Aralık 1942 tarihinde Enrico Fermi önderliğinde bir grup tarafından sürdürülebilir fisyon tepkimeleri keşfedildi. 2. Dünya Savaşı'ndaki kullanımı gereği savaşla ilişkilendirilen ve insanlığa korku salan bu enerji ilk defa 1954 yılında Sovyetler Birliği'nde elektrik üretme amacıyla santralde kullanıldı. Nükleer enerjinin verimliliği ve çevre dostu olması sebebiyle ilerleyen yıllarda dünyanın farklı yerlerinde nükleer santraller açıldı ve hayatın farklı alanlarına entegre edilmeye çalışıldı, bu alanlardan biri de su taşımacılığıydı.

Nuclear Ship Savannah (Nükleer Gemi Savannah), kısacası N.S. Savannah ABD tarafından yapılmı 1950lerin sonlarına doğru tamamlanmış ilk nükleer gemiydi.

1953 yılında ABD Başkanı Dwight D. Eisenhower tarafından başlatılan “Atoms For Peace” (Barış İçin Atomlar) projesi kapsamında ABD ve farklı ülkelerde askeriye haricindeki alanlarda nükleer enerji kullanımı teşvik edildi ve yatırımlar yapıldı. N.S. Savannah da dünya halkını nükleer enerjiyle barıştırmaya yönelik bu projenin somut bir örneği olarak ortaya çıktı.

Radyasyonun sızması için çalışan mühendisler hedeflerine muvaffak oldular, reaktör odasındaki radyasyon seviyesi ile normal radyasyon seviyesi farksızdı. Fakat her türlü felaket senaryosuna da hazır olması gereken mühendisler bütün bunların yanı sıra gemiye yüksek dalgalarla boğuşması için dengeleyiciler, çarpışma şokunu azaltmak için güçlendirilmiş bir iskelet ve geminin batması durumunda reaktörün kendini deaktive etmesi gibi özellikler de eklediler.

Denize indirilen N.S. Savannah'ın performansı ve verimi tasarımcılarını dahi şaşırttı. Saatte maksimum 37 kilometre yol alması beklenirken rahatlıkla 44 km gidebiliyordu. 1964 yılında insanları nükleer enerjiyle barıştırmak adına 1 yıl boyunca Avrupa ve Amerika arasında sayısız limanı ziyaret etti. Yaklaşık 150.000 km yol kat ettiği bu sürede ise yalnızca 15,8 kg uranyum-235 tüketti. Bu yıl içerisinde insanların da büyük ilgisini toplayıp gezdiği limanlarda 1,4 milyon ziyaretçi topladı. N.S. Savannah'ın proje koordinatörü de bu başarının etkisiyle aynı tasarıma sahip 4 gemi için yatırım istedi.

Nükleer gemiler geleceğin gemileri olarak görülsede önünde büyük bir engel vardı, insan faktörü. İnsanların halen nükleer enerjiye güvenememeleri nedeniyle N.S. Savannah bir limana yaklaşmadan aylar önce yetkililerin ABD'den limanın olduğu ülkeye uçup birçok resmi işlemi halletmeleri gerekiyordu. Resmi işlemler doğrultusunda N.S. Savannah için limanda özel bir alan açılıyor ve diğer deniz taşıtları oradan uzak tutuluyordu. Bazense N.S. Savannah tehlikeli olduğu gerekçesiyle limana kabul dahi edilmiyordu, bu sebeple gidebileceği güzergahlar kısıtlıydı. Bu problemlerin yanı sıra N.S. Savannah'ın özel olarak eğitilmiş ve normal bir gemiden daha büyük bir mürettebata ihtiyacı vardı. Ayrıca işletiminin pahalı olması sebebiyle yüksek miktarda vergi geliri tüketiyordu.

N.S. Savannah görevde olduğu 6 yılın 5 yılında yolcu taşıdı ve son yıl yalnızca yük taşıdı. 1971 yılında reaktörü deaktive edildi.

DİĞER NÜKLEER KARGO GEMİLERİ

Mutsu

N.S. Savannah'ın etkisiyle 1964 yılında Batı Almanya maden taşıma gemisi Otto Hahn büyük bir coşkuyla göreve başlasa da birçok limanın yanı sıra Süveyş ve Panama Kanallarından da men edilmesi sonucu 9 yıl görevden sonra (1970-1979) reaktörü çıkarıldı ve 1979 yılında dizel motor ile değiştirildi. 1969 yılında göreve başlayan Japon kargo gemisi Mutsu beklenenin aksine nükleer enerjiye ön yargıyı daha da artırdı. Göreve başlamasından önce dahi protestolara kaynak olan Mutsu testlerini bile açık okyanusta yapmak zorunda

kalmıştı. 1974 yılında reaktör kalkanında yetersizlik sonucu tehlikeli olmayan miktarda radyasyon sızıntısı tespit edildi. Japon medyasında bu olayın "gemi radyoaktif madde sızdırıyor" şeklinde ulusal bir olay haline gelmesi sonucu Mutsu 50 günden uzun süre yolunu kapatan balıkçılar yüzünden hiçbir limana yanaşamadı. 1992 yılında görevine son verildi ve reaktörü çıkartılıp RV Mirai ismiyle dizel motorlu okyanus araştırma gemisine dönüştürüldü. Mutsu görevi boyunca hiç ticari kargo taşımadı.

1986 yılında göreve başlayan Sovyet kargo gemisi Sevmorput inşa edilen son nükleer taşıma gemisiydi. Çernobil Nükleer Faciası sonrası nükleer enerjinin kötü şöhretinin gölgesinde Sovyetler Birliği'nin birçok büyük limanına kabul edilmedi ve yanaştığı bazı limanlarda da protesto edilip kargosu indirilmedi. Sevmorput halen Rusya'nın kuzey taraflarında çoğunlukla askeri kargo taşıma amaçlı kullanılıyor ve günümüzde görevine devam eden tek nükleer kargo gemisi.

Günümüzde onlarca nükleer güçlü askeri gemi kullanılsa da nükleer kargo ve yolcu gemileri zamanda kaybolmuş durumda. Nükleer enerji reaktörleri günümüzde daha ucuza mal edilebiliyor. Kim bilir, belki bu gemiler bir gün geri döner.

A large cargo ship is shown from a low angle, sailing on the ocean. The ship's hull is dark blue and red. A prominent red crane is visible on the deck. The ship is loaded with numerous colorful shipping containers in shades of blue, red, green, and yellow. The ship's superstructure, including the bridge and various antennas, is visible against a blue sky with scattered white clouds.

Short History of Nuclear Power Usage on Cargo Ships

Nuclear energy is the type of energy that emerges from the chain fission reactions of the uranium-235 atom. Chain fission reactions were first discovered by a group led by Enrico Fermi on 2 December 1942. At the time, this ominous energy was often correlated with war and spewed fear into many. It was until 1954 that the power was first put to good use at a power plant in USSR. As the efficiency and eco-friendliness of the energy were observed, nuclear power plants started emerging across the globe and countless avid projects to integrate this highly efficient energy into other fields were born. Water transportation was one of these fields.

Nuclear Ship Savannah, shortly N.S. Savannah was the very first nuclear ship, built in the USA by the end of 1950.

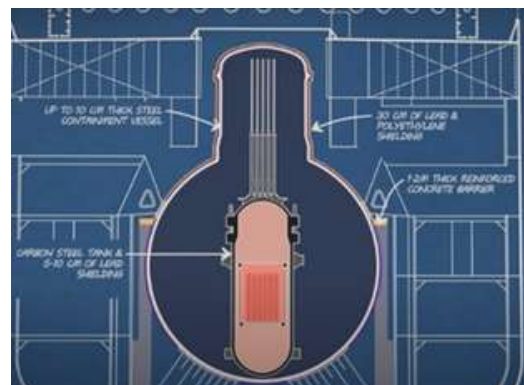
As a part of the Atoms for Peace Project launched by Dwight D. Eisenhower in 1953, the USA and several other countries were encouraged and funded to use nuclear power outside the military field. N.S. Savannah emerged as a product of this project which aimed to reconcile the World with nuclear energy.

COMPARISON OF A REGULAR SHIP AND A NUCLEAR-POWERED SHIP

A regular ship requires around 20.000 barrels (about 3.180.000 liters) of oil to tour the world whereas a nuclear ship requires only 4-5 kilograms of uranium-235. It is also way more eco-friendly since no combustions happen during the acquirement of nuclear energy no CO₂ or greenhouse gases are emitted. Although the eco-friendliness aspect might seem trivial, it is very critical when the whole scale of ships is taken into consideration. Nowadays, over 90.000 merchant ships operate on the world's oceans and mainly burn low-grade bunker oil, an extremely polluting type of oil. In fact, a cargo ship can single-handedly emit as much Sulphur dioxide as 50 million cars contributing to acid rains. For CO₂, the 2020 value for the total CO₂ emission of ships is 930 million tonnes, nearly half of the total emission made up by cars, 2 billion tonnes. Nuclear energy also enhances a ship's performance. For comparison British cargo ship SS Royton Grange, a regular and lighter ship built in the same year as N.S. Savannah cruises with a speed of 30km/h whereas N.S. Savannah cruises at 44 km/h, about 50% faster.

Since we went over the advantages of nuclear ships, we can get back to N.S. Savannah's story. Carrying both passengers and cargo, N.S. Savannah was akin to other ocean liners of the day. It had swimming pools, dining halls, game rooms, an infirmary, and cabins. The only difference was the presence of a nuclear reactor just near the infirmary and a few meters away from passenger cabins. Obviously, such a reactor had to be safeguarded properly. N.S. Savannah was powered by high-pressure steam released from nuclear fission spinning the propulsion turbines, engineer's main priority was to prevent this high amount of radiation caused by the fission reactions. For this cause, the reactor was surrounded by a 65-100mm thick steel vessel, 1.2 m thick reinforced concrete, 15 cm polyethylene, 15cm lead, 2.5 cm steel, 8 cm redwood, and at the exterior, a 500-tonne biological shield. The engineers succeeded, the radiation level of the reactor room was indistinguishable from natural background radiation. However, carrying such a potentially dangerous reactor the engineers had to be prepared for any disaster scenarios as well. Hence, several adjustments and additions were made like stabilizers that would help the ship maintain its balance against high waves, a reinforced hull to reduce impact shock, and a system to auto-deactivate the reactor in case the ship sinks.

N.S. Savannah's nuclear reactor drawn by Mustard on YouTube.

After its maiden voyage N.S. Savannah's performance and efficiency stounded even its designers. Its top cruising speed was expected to be 37 km/h but N.S. Savannah could top 44 km/h with ease. In 1964, N.S. Savannah embarked on a one-year journey between Europe and North America on a mission to change people's views on nuclear energy and visited countless harbors. During this journey N.S. Savannah traveled about 150.000 kilometers and only consumed 15.8 kg of uranium-235. In this one year, it managed to accumulate over 1.4 million visitors at harbors. The project was deemed successful, N.S. Savannah's project coordinator even asked for funding for 4 more ships of the same class.

Albeit nuclear ships seemed prominent, there was a huge hurdle on their course, the human factor. Because people still didn't trust nuclear power, N.S. Savannah's official had to fly to the harbor months in advance and fill out legal documents. After the documents were signed, a special place in the harbor would be designated to N.S. Savannah and other vessels would shun from there. But some harbors straight up didn't accept N.S. Savannah which limited its destination. N.S. Savannah also had several inner problems, a specially trained and larger crew was required for the ship to run and because it was expensive to operate the ship, hefty taxes had to be paid. N.S. Savannah carried passengers for 5 years of its 6 active years and only carried cargo during its final year. Its nuclear reactor was deactivated in 1971.

OTHER NUCLEAR CARGO SHIPS

Under N.S. Savannah's influence, **West Germany's ore and passenger-carrying ship Otto Hahn** was launched in 1954 with high hopes. But the enthusiasm didn't last long, Otto Hahn was banned from Panama and Suez canals due to its nuclear reactor. After 9 years of service (1970-1979), the reactor was swapped with a diesel engine for convenience.

Japanese cargo ship Mutsu launched in 1969 unexpectedly raised the prejudices against nuclear

power. Even before its maiden voyage, Mutsu's tests had to be conducted on open ocean due to protests. In 1974, an unthreatening amount of radiation leak was detected because of the radiation shield's paucity. This leak was highly exaggerated in the Japanese media under headlines like "The ship is leaking radioactive material." The public grew paranoid of Mutsu because of local media and Mutsu was stifled from docking at a harbor by Japanese fishermen blocking the path for over 50 days. In 1992, Mutsu's nuclear reactor was removed and it was converted into a diesel engine oceanographic research vessel under the new name of RV Mirai. Mutsu never carried commercial cargo during its active years.

Soviet cargo ship Sevmorput, launched in 1986 was the last nuclear cargo ship built. Under the Chernobyl disaster's shadow, nuclear energy had gained notoriety in USSR causing opposition against Sevmorput. It was not accepted by several of the USSR's big ports and met protest in some of the harbors it docked by harbor workers rejecting to unload the ship's cargo. Sevmorput still occasionally carries mostly military cargo to Russia's northern parts and is the **only active nuclear cargo ship in the world**.

Although nuclear-powered military ships are being used, nuclear-powered passenger and cargo ships are lost in time. Perhaps they will make a return one day as nuclear power becomes more available.

Thank you for reading :^) Eren Berk Karabulut

#mozaik: 8

E D E B Î
&
S A N A T S A L

türküler gelir, türküler gider
bir masal bir çocuktan bahseder.
türküler bilir, türküler söyler
ufuk ne belalar besler.
duyulmaz çığlıkları, tadılmaz aşları
konuşmaz kadınları, kördür adamları
tutarlar görünmez faylarını toprağın
çekmek için pimi, gerekmez parmakları.
türküler gelir, türküler gider
kocakarılar fısıldar gözü pek olanlara
derler ki, gökteki taş arar
boyun eğer layık gördüğü ruha.
o ruh, derler, yarıktan sızar
o yarık, uçsuz bucaksız okyanusta
doğmaz, yaratır onu kehanet
verir kumla dalgayı avucuna.
türküler gelir, türküler gider
ararlar onu, uçuştığında küller
türküler bahsetmez bir vaatten
oysaki perişanlar umut eder.
o ya, bilir mi sizleri bilinmez
müebbettir rüyası, uyanmaz
siz mühürlerken kanınızla pusulaları
verir şeytana, özür dahi dilemez.
türküler gelir, türküler gider
gün olur, çıkagelir düşmüş asker
hatırlanır oyuncak tüfeği
sorulur, cepheden ne haber?
kalmış mı eli yüzü temiz,
tövbesi içten?
kalmış mı düşman, zafer bekleyen?
soğumuş mu volkan, kurumuş mu deniz?
ruhu duymaz kimsenin o gece, hepsi
boğulurken.
türküler gelir, türküler gider
dildeki masal döner karabasana
ders olsun, yazılır taşlara
ders olsun, koyulur cesetler meydanlara
hissedilir hayaletleri darağaçlarında
ders olsun, anlatılır şarkılarla.
türküler gelir, türküler gider
zaman dediğin sudan hızlı akar
ders olsun, değişir cümleler, unutulur öğütler
aynı türküler baştan başlar.

elif ceren

GÖKKUŞAĞI ÜZERİNE

En az diğerleri kadar sıradan, güneşli bir günde cam kenarındaki sıralarda oturmanın en büyük nimetlerinden, dışarıdaki dünyaya hâkim olabilmenin tadını çıkartıyor; olağan ciddiyetiyle baharın gelişini müjdeleyen badem çiçeklerinin rüzgarla koparak süzülüşünü seyrediyordu. Berrak masmavi gökyüzündeki bulutların oluşturduğu lekeler, bu pembeli beyazlı küçük yapraklar eşlik ediyordu. Baharın gelişini çoğu insan gibi takvimlerden değil, bu beyaz-pembe çiçeklerin meydana çıkışıyla anlardı o. Bir de sümbüller. Kendi bahçelerinde hep mor sümbüller olduğu için ilk defa pembe bir sümbül gördüğü günü hatırladı, bu ona doğanın en büyük mucizesi gibi gelmişti o an. İşte, badem çiçeklerinin rüzgârı partnerleri yaparak giriştikleri bu danslar da başladığına göre, sümbüllere de az kalmıştı.

Dersi dinlemesi gerektiğinin tamamen farkındaydı ama ders onun için artık içinde bulunduğu bir an değil, dışarıdan izlediği bir film sahnesi haline gelmişti. Zaman zaman kendi düşüncelerinde kaybolmak ona böyle hissettiriyordu, kendi hayatında başrol değil izleyici oluyordu birden. O anda da sanki ders belli belirsiz şeffaf bir kürenin içinde işleniyor, o da bu küreyi dışarıdan izliyordu. Öyle soyutlamıştı ki kendini, öğretmeninin anlattıklarını dinliyor fakat tek bir kelimesini bile duymuyordu; izliyordu ancak görmüyordu. Kafası başka yerde olmak deyimi onun için hiç bu kadar gerçek olmamıştı.

Zihninde canlandırdığı o şeffaf kürenin içinde sadece bu ders ve içindeki otuz insan vardı. Evreni böyle bir kürenin içinde izleyebilse neler görürdü acaba, ya da bu dersi içinde barındıran küreyi o otuz insandan birinin küresi olarak izleseydi? Evrenin boyutlarını zihninde bile canlandıramıyor oluşu onu korkutmuştu her zaman. Belki de tam olarak şu anda dünyada başka bir öğrenci daha cam kenarında oturmuş dışarıyı seyrederken kendi düşüncelerinde kaybolmuş uyanmayı bekliyordu. Tüyleri ürperdi bu düşünce karşısında.

Ya da aynı dersi başkasının gözünden izleyebilse? Kendisine yöneltilen her “Bir sihirli güce sahip olma hakkın olsa hangisine sahip olmak isterdin?” Sorusuna da aynı vermişti şimdiye kadar: Bir süreliğine başkasının zihniyle dünyaya bakmak. Aynı gerçekliği bambaşka yorumlayarak onda apayrı şeyler görmemiz büyüleyiciydi ona göre. İnsanlar sadece Tanrı’yı düşündüğünde bile sayısız din ortaya çıkmış; sadece varoluşla ilgili binlerce teori ortaya atılmış, inanç ve fikir sistemleri oluşmuştu. Bakış açısı öyle güçlü bir kavramdı ki tek bir ortak kaynaktan binlerce farklı gerçeklik doğuyordu. Dünyada 7 milyar insan varsa bu her konuda en az 7 milyar farklı görüş demektir. Şanslı birkaç tanesi dile getirilmeye değer görülüyordu. Bu düşüncelerini bile dile getireceği muhtemel tek yerin günlüğü olduğu aklına gelince bu ironiyi gülümsemeden edemedi.

Eve gidince günlüğüne bu anları yazmak istese nasıl başlayacağını düşündü. Dakikalardır kendi zihninin içinde oradan oraya gidiyordu fakat bu yolculuğu kâğıda dökmek istese bir sayfadan fazla yazı elde edebilir miydi? Ya da düşüncelerinin en azından ana başlıklarını hatırlayabilir miydi? Çoğu zaman bunu yapamadığını fark etti. Düşünceleri kafasının içinde uçuşuyor, adeta kafatasını turluyordu; ama öyle soyutlardı ki onları gözünde canlandırmaya çalıştığında bile aklına gelen tek görüntü tüm iradelerin buyruğundan sıyrılmış, kimi zaman şeffaf kimi zaman renkli ışık halelerine benzer vizyonlardı. Bu vizyonları yazıya dökerek kalıcı hale getirdiğinde mi onları özgürleştirmiş olurdu; yoksa onları havada öylece süzölmeye ve kaçınılmaz olana, unutulmaya bıraktığında mı?

Diğer arkadaşlarının da şu anda havaya süzölmeleri için böyle düşönceler bırakıyor olması gayet mümköndü. Havada uçöşan rengârenk ışıık huzmeleri hayal etti. Kimileri içinden çıktığı zihninin kötömsenrlığını yansıtırçasına kapkara, kimileri tam tersi şekilde bembeyazdı. Bazıları enerji dolu bir sarı, bazıları umut dolu bir maviydi. Gökkuşaklarının oluşum şekli bu olsa ne de komik olurdu diye düşöndü. Bir sürü farklı insanın atmosfere bıraktığı bir sürü farklı düşöncesi bir araya gelip gökte böylesine devasa ve müthiş bir şekil ortaya çıkarması, onu çok eğlendirdi bir anlığına. Hatta belki de gökkuşaklarının altından geçemiyor olmamız bu yüzdendir diye düşöndü, düşönceler kendilerini açık etmek istemiyorlardır.

Başta hayranlıkla seyrettiğı uçöşan pembeli beyazlı badem çiçekleri, yerlerini neredeyse kusursuz su damlacıklarına bırakmışlardı. İlkbaharın hava konusundaki kararsızlığı kendini yavaş yavaş göstermeye başlamıştı, az önceki güneşli hava etkisini yitirmiş, yağmur çiseliyordu hafiften. Yere düşen damlaların çıkardığı tıptırtılar gittikçe belirginleşiyordu, henüz etraftaki tüm sesleri bastırarak kadar güçlü değillerdi.

Hocanın sesini bir anlığına yükseltmesiyle irkildi, bir anlığına söylediğı birkaç kelimeyi yakalayabilmişti. Düşöncelerine kendini bu kadar kaptırabilmesi ve kendini etrafından tamamen soyutlayabilmesi bu sefer ona bile fazla gelmişti. Acaba tamamen böyle yaşayan insanlar var mıdır diye düşöndü. Belki de keşişler ya da sessizlik yemini etmiş insanlar. Bu birkaç dakika ona fazlasıyla yetmişti.

Kendini zorladı ve elinde tuttuğı şeffaf küresinin içine girip derse odaklanmaya çalıştı. Kürenin sınırları gittikçe daha da görünmez hale geldi, eğer renginin başlangıçtan daha şeffaf hale gelmesi mümkünse, öyle oldu denebilir. Öğretmenin sınıfta yankılanan sesi zaman geçtikçe daha anlaşılır hale geldi, zihninde bir şeyler canlandırmaya başladı. Yağmurun çok geçmeden yerini kaptırdığı güneşin yavaş yavaş yükselişleyle midir, yoksa güçlerini kaybettiklerinden midir bilinmez; havada uçöşan ışıık huzmeleri gittikçe renksizleşti, sonra da tamamen kayboldular.

Serviste başını cama yaslamış müzik dinleyerek eve varmayı beklerken uzaklardakigökkuşağını gördü. Artık bu göz kamaştırıcı şekillerin nasıl oluştuklarını biliyordu. Kendi kendine gülümseyerek bu sefer kulaklığından yükselen müzik sesine kaptırdı kendini.

Melahat Tuğral

Düzenleme:
Dilasus Pala

Yazar:
Nilsu Bahşı

Çizer:
Nur Gül

BÖLÜM 7:
SONBAHAR'IN SON GÜNLERİ

4 KÜÇÜK RESSAM

Üçü de aynı anda romandan tekrar dünyaya ışınlandığında kafalarında daha fazla şey canlanmaya başlamıştır. Ancak hepsi parça parça ve anlaşılmaz derecede karışıktır. Elis ve Selin bir ormanın birer ucuna ışınlanmıştır. Ancak Sonat... Sonat bir uçurumun kenarında zorla hayata tutunmaya çalışırken bulmuştur kendini. Var gücüyle bağırdığı an Selin ve Elis şaşkın bakışlarını sesin geldiği yere çevirir ve hızla oraya doğru koşmaya başlarlar. Sonat'ın dayanmaya gücü azalmış ve Sonat yorulmuştur. Kafasından Elis ve Selin'e şunları söyleyerek yavaşça parmaklarını tutunduğu taştan çeker: "Görevim buydu: fedakarlık. Sizi seviyorum."

O sırada tam taştan son parmağını çekerken Elis kendini hızla yere atar ve Sonat'ın elini zor da olsa tutar. Ancak bu sefer onlar düşmeye başladığında Selin gelir ve Sonat'ı çekerler. Sonat toz toprak olmuş üstünü silkelerken:

-Çok teşekkür ederim.

Elis:

-Bize yapacağın en iyi teşekkür her şeyi anlatmak.

Sonat yavaşça aralarına gelir, havadaki bulutu işaret eder:

-Size her şeyi o anlatacak.

O sırada bulutlardan bir perde gibi kısa bir film yansır:

-Bundan 14 sene önce bir grup çocuk bir oyun oynamaya karar verir. Ancak oynayacakları bu oyunun hayatlarını değiştireceğini ve onlara yeni sorumluluklar vereceğini bilmemektedirler.

O sırada o bulut gider ve diğer bulut işlevine devam eder:

-Gittikleri gezide ormanın derinliklerine dalan bir grup çocuktan biri girdikleri harabe bir evde koltuğun altında beyaz bir taş bulur.

O sırada Selin elindeki taşu bakar.

-Onlar için bir oyun gibi gelir ve her biri birer taş bulmaya çalışır. Birisi pembe...

Elis elindeki taşu bakar.

-Birisi de kırmızı bir taş bulur. Üçü de taşlarını bir araya getirirler.

Elis, Sonat ve Selin taşlarını ortada birleştirirler.

-O sırada birisi daha gelir. Elindeki yeşil taşı ortaya uzatır ve taşlar ışıdamaya başlar. Bu ışık daha tünelin başı, hayatın arkadaşlığı ispatlaması gereken bir grup öğrencisiydi. Bir oyun oynamışlardı. Ancak artık daha büyük bir oyundalar. Hem de kuralları belli olmayan...

Üçü de şaşkınlıkla birbirine bakar. Ortada birleştirdikleri ışıdamayan taşlarına tekrar bakarlar ve aynı anda korkuyla geri çekerler. Elis:

-Sadece bir oyundu.

Selin:

-Sadece bir oyun...

Sonat:

-O bulduğumuz her rengin bir anlamı varmış. Kırmızı fedakarlığı simgeler. Belki de görevim fedakarlık olduğundandır ilk romana ben ışınlandım. Bundan 10 yıl önceydi. Selin'in yazdığı kitaplardan birine ışınlandım.

O günün sabahında kafede buluşmak için size mesaj atmıştım ya hani. Orada size bu durumu anlatacaktım.

Çünkü endişeliydim. Kafayı yediğimi düşünüyordum. Ama daha sabah olmadan akşamında beni Selin aradı.

Nefes nefeseydi. Bana ışınlandığını söyledi. Hiç bilmediği bir yere... En son yazdığı kitaptaki karakterlerin

etrafını çepeçevre sardığını, son anda kendini elinde mutfakta su tutuyorken bulduğunu söyledi. O an anladım. O da benim gibi olmaya başlamıştı. Korktum. Size zarar gelmesinden korktum.

Selin'in elini tutar:

-Endişelenmemen için sadece bir kabus olduğunu söyledim ve seni bir şekilde inandırdım. Ama kendimi de kandıramazdım ya. Selin rahatlamış bir şekilde telefonu kapattı. Ama ben her şeyin farkındaydım. Maalesef... Sizin için endişelenmeye başlamıştım. Çünkü her defasında nereye ıslanacağınız belli olmuyor. Riskli bir duruma düşmenizden korktum. 5 dakika geçmemişt ki Selin tekrar aradı. Yeni kitabı için ilhamın geldiğini, mükemmel bir konu bulunduğunu söyledi, robotlar falan filan... Fırsat ayağıma gelmişti. Sizi nasıl bu durumdan uzak tutabileceğime dair en azından bir çıkış yolu bulunduğumu sandım. Selin'in konusunu çalıp ben yazarsam hem bana hem de benim yüzümden yazmaya küser diye düşünüp o konuyla ilgili sabaha kadar uyumadan, ne kadar güzel olduğu umurumda bile olmadan 120 sayfa bir şeyler yazdım. Zaten akıl fikir kalmamıştı ben de 12 saat boyunca uyumamak da çok etkilemedi bu durumu. Yazmaktan iyice uzaklaşsın diye ona mesajı ben gönderdim ve nasıl olmuş dedim. İçimden kendime saydırıyordum. Ama hepsi sizin iyiliğiniz içindi.

Sonat tutamadığı gözyaşlarını silerken Selin elini Sonat'ın omzuna koydu. Sonat:

-Senin hayallerini çaldım. Belki çok mutlu olacaktın. Ama o an delirmiş gibiydim. Bir çıkış yolu arıyordum ve tek bulduğum yol buydu. Sana beni affet diyemem. Ama daha fazla kızma ne olur.

Selin:

-Teşekkür ederim.

Sonat şaşkın gözlerle:

-Ne?

-Teşekkür ederim. Benim yüzümden hiç olmadığın biri gibi yaşamak zorunda kaldığın için.

Sonat ağlayarak Selin'e sarılır.

Aradan biraz zaman geçince konuşmaya devam ederler.

Sonat konuşur:

-Selin; beyaz, affetmeyi simgeler. Bu yüzden affetmek hayatının bir ana fikri oldu. Bu yüzden herkesi bir şekilde affetmek zorunda kaldın. Ama ben hariç...

-Seni çoktan affettim. Çünkü bu benim görevim.

Sonat gülümser:

-Bizim görevimiz.

Ardından devam eder:

-Elis; pembe, arkadaşlığı simgeler. Bu yüzden her zaman beni ve Selin'i bir araya getirmeye çalıştın.

Elis:

-Ancak bir kişi eksik.

Selin:

-Buldum. Nasıl dört taş bir arada olmayınca parlamıyorsa biz de grup olarak görevimizi tamamlayamadığımız için bunları yaşıyorsak. Oyunun bir tür cezası ise...

Sonat:

-Doğru.

Elis:

-Ama kurallar belli değil. Nasıl oynayacağımızı, ne yapacağımızı bile bilmiyoruz.

Sonat:

-Evet, kurallar belli değil. Geriye kuralları belirleyecek sadece biz kalıyoruz. Ayrıca ne yapmamız gerektiğini biliyorum. Yeşil canlılığı temsil eder. Yani bu arkadaşlık ne kadar güzel de olsa yeşil olmadan canlı olamaz.

Elis:

-Sonradan gelen Adreanna'ydı. Yeşili o bulmuştu. O gelince taşlar parıldamaya başlamıştı.

Selin:

-Ama Adreanna... O burada değil.

Bir anlık sessizlik olur ardından Sonat:

-Fransa'ya gidiyoruz.

Selin ve Elis de:

-Ne?

Selin olanları mantıklı bulmadığından dolayı endişeli ve streslidir. Buna karşın önüne gelen her düşünceye tepkilidir:

-Siz saçmaladınız galiba. Adreanna hiçbir şey söylemeden gitti, hatırlasanıza. Elveda bile demeden... İlk başta biz dördümüz arkadaştık. Ama Adreanna bize haber bile vermeden bir uçakla giderek bu arkadaşlığa gereğinden fazla zarar vermedi mi sizce de? Belki de onun yaptıklarının cezasını çekiyoruz şu an. Bu testten kalmamıza yol açan belki o. Ama biz onun ayağına mı gideceğiz?

Sonat şaşırmış bir şekilde Selin'e bakıyordu. Normalde bunlar Selin'in söyleyeceği cümleler değildi. Yoksa...

Değişmeye mi başlamıştı? Selin'in amacı her zaman affetmek olmalıydı. Elis elini Selin'in omzuna koydu:

-Selin şu an gurur yapmanın zamanı değil.

Selin omzunu ittirir ve Elis'in eli boşta kalır:

-Neyin zamanı? Ya sizin aklınız alıyor mu?

Elis:

-Affetmek zorundayız.

Selin "Hayır" dercesine kafasını salladı:

-Hayatımı oynadığım bir oyuna bağlı olarak yaşamak istemiyorum. Artık bunaldım. Anlıyor musunuz? Her daim birilerini affetmekten, affetmek zorunda olmaktan, her daim arkadaşlığın "koruyucu meleği" olmaktan... Sizi bilmem ama ben çok yoruldum. Bu arkadaşlık için koruyucu melek falan olmak istemiyorum artık. Belki de başından beri bunun için hiç uygun değildim. Ben artık yokum. Adreanna gibi ben de önceden kaçıp kurtulacağım bu sorumluluktan.

Elindeki taşı alır ve yere fırlatır. Taş yere düştüğünde bir anda rengi solar ve eski renginden iz kalmaz. Selin de oradan hızlı adımlarla uzaklaşır. Bu geriye yolculuğa devam etmek zorunda olan 2 kişi bırakır.

yarın ve ben

çiçekler başucumda
gözlerim sayfayla kapanıyor
nazik tutuşu gevşiyor ellerimin.
çiçekler avucumda
kopmuş bir kıyamet gidiyor
kağıtlar, patlayan ışıkların altında.
pembeye dönmekte ay,
maviliğini kaybederken yıldızlar
toprağın fısıltısını bastırıyor bu gece
bir hilalin söylediği şarkılar.
çiçekler kollarımda
uzanmışım gökyüzüne
eski bir dost çıkagelen
son kez selam dururken geçmişe.
çiçekler gözlerimde
sen yanımda.
ne çıkar bu derin kuyudan
ne hikmet var kürekte, kazmada?
parlıyor önümde meşale döşeli vadi,
nefessiz kalmışım, konuşmak ne güne
kıvrımlarında oturuyorum zamanın
olur da nefes alabilirim diye.
çiçekler ruhumda
şimdi görüyorum.
çiçekler ruhumda
bula bula bir ayna buluyorum.

elif ceren

#mozaik:8

M O Z A i K

https://www.instagram.com/mozaikdergisi/?utm_medium=copy_link

mozaik.dergisi.metinler@gmail.com

<https://eflmozaikdergisi.wordpress.com/>